

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Kada, tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Sem že poravnal naročnino?

Cenjenim naročnikom.

Današnji številki priložimo položnice, da olajšamo pošiljanje naročnine. Prosimo, da to položnico rabite samo za naročnino „Slov. Gospodarja“, ne za kako drugo plačilo. Ob enem prosimo, da naročnino takoj že pred Božičem pošljete, da se nam ob novem letu delo preveč ne nakopiči. Dosedanji naročniki naj zapišejo na srednjem oddelku položnice zgoraj ob robu: „Star“ in če mogoče številko naslovnega ovitka, novi naročniki pa naj zapišejo besedo „Nov“, da se pošiljanje ne zakasne.

Upravništvo „Slov. Gosp.“

Ljudsko zavarovanje.

Med vsemi stanovi našega ljudstva se je prijavilo veliko zanimanje za takozvano ljudsko zavarovanje in različna vprašanja se stavijo na nas, na koja želijo somišljeniki razjasnil. Zavarovanje, kakor je določeno v vladnem predlogu, se lahko deli v četiri dele in sicer: 1. zavarovanje za bolezen; 2. za nezgode; 3. za onemoglost; 4. za starost. Naši somišljeniki nas vprašujejo, ali se mora vsak človek za vse 4 vrste posebej zavarovati in tudi posebej plačevati. Evo nekoliko odgovorov z ozirom na štajerske razmere!

1. Bolniško zavarovanje. Zavarovati se morajo in posebno bolniško zavarovalnino plačevati: vsi mezdni delavci, kmetijski delavci (posli možni in ženski), gozdarski delavci, dninarji, viničarji, delavci na domu. Kmetje in obrtniki niso zavezani se zavarovati, pač pa se lahko prostovoljno zavarujejo pri kaki bolniški blagajni, ako jih sprejme.

2. Zavarovanje za nezgode. Zavarovani bodo morali biti samo delavci, ki delajo pri strojih, katere goni kaka motorna sila, in pa gozdni de-

lavci, ki delajo za lesotržce. Zavarovanje se mora posebej plačevati in se bo v slučaju dobivala tudi posebna podpora. Prispevke bodo plačevali samo delodajalci, delavci ničesar.

3. Zavarovanje za onemoglost. Onemogel (invaliden) bo veljal tisti, ki vsled starosti, bolezni ali drugih hrib stalno ni zmožen, da bi zaslužil tretjino tega, kar bi sicer zaslužil, ako bi bil telesno in duševno zdrav. Zavarovati se bodo morali vsi nesamostojni delavci, možki in ženske, ki imajo mesečno ali letno plačo in kojih prejemi presegajo mesečno 200 K ali na leto 2400 K. Plačevati ne bo treba za to vrsto zavarovanja posebej, ampak samo z eno vrsto prispevkov, ki veljajo za onemoglost in bolezni ob enem.

Zavarovalnino za onemoglost bodo dobivali samo nesamostojni. Samostojni, kakor so posestniki, obrtniki ali imetniki drugačnega pridobitnega podjetja (n. pr. gozdarskega obrata) ne bodo dobivali po vladnem zakonskem predlogu nobene zavarovalnine za onemoglost, dokler so samostojni. Samostojni dobijo le preskrbnino za starost s 65 letom. Če pa samostojen, n. pr. kmet, odda svojo samostojnost, n. pr. kmetijo svojemu sinu, hčeri, potem stopi v vrsto nesamostojnih in ima pravico do zavarovalnine za onemoglost, če je plačeval kot nesamostojen le 26 tednov zavarovalnino in vsega skupaj vsaj 200 tednov.

4. Zavarovanje za starost. To zavarovanje je istovetno z zavarovanjem za onemoglost, torej ni nobenih novih plačil, toda dobiva se še le s 65. letom. Zavezani so torej se zavarovati vsi nesamostojni in vsi samostojni, kojih letni dohodek ne presega 2400 K in vrhutega še pri samostojnih isti, ki redno nimajo v delu več nego po dva posla ali pomočnika, ki ne spadata k rodbini.

Samostojni bodo morali plačevati prispevke k zavarovanju sami. Nesamostojni pa le takrat sami, ako ne stojijo do samostojnih v razmerju služabnika, delavca, (vsled delavske pogodbe stalnega) vajenca ali pa učenca. Zavarovalna dolžnost se začne s 16. letom.

S tem smo odgovorili na nekatera vprašanja, ki so se nam stavila. Kdor želi pojasnila, naj se obrne na nas ali pa na Kmečko zvezo. Ob primerem času bomo potem zopet napisali pojasnila. Sedaj še predlog ni postava, in za to si ga treba vsestransko ogledati, predlagati poboljšave in olajšave, dokler še ni prepozno.

Branimo mejo!

Naši bratje, ki neposredno mejijo na močnejše druge narode, živijo v vedni nevarnosti, da jim nasprotnik v šolah potujči deco in jih spodrine po nakupovanju s posestva. Na Stajerskem mejimo Slovenci na Nemce, in šulverein in sūdmarka delata zadnja leta z izredno žilavostjo v označeni smeri. Nakupujejo slovenska posestva, naseljujejo na njih nemške protestantske kmete iz Prusije in uporabljajo vsako priliko za ponemčevanje šol.

Za odporno delo bi morali imeti Slovenci dvojno društvo: eno šolsko društvo, ki bi skrbelo za šolo in ljudsko prosveto ob meji, in drugo, ki bi se bavilo z nakupovanjem obmejnih posestev, oziroma s podporo obmejnih slovenskih posestnikov. Zadnje delo je opravljala „Naša straža“, ki pa je zaspala; vendar pa prihaja sedaj vesela vest iz Ljubljane, da se bo še to leto zopet oživela in začela delati. Pozdravljena!

Za šolo in prosveto je namenjena družba sv. Cirila in Metoda. Toda prosvetnega dela v podrobnem ta družba ob meji sploh nikdar ni vršila. Kar se tiče skrbi za obmejne šole, se je storilo po razmerju majhnih sredstev, kolikor se je dalo; a v zadnjem času je zavladovala v tej družbi strankarstvo in s tem je bil odpahnjjen od delovanja za družbo vsakdo, ki se ne klanja liberalnim načelom in onim, ki hočejo v njej sami in brez kontrole naše stranke absolutno gospodariti.

Mislili smo, da se bo spremenilo to stanje, a zaman! Toda ker je nevarnost velika za mejo, nismo smeli odlagati. Najmanj se je slovenska javnost dosedaj brigala za podrobno prosvetno delo ob meji in vsled tega si je postavila Stajerska Slovenska krščansko-socialna zveza v soglasju z drugimi zvezami in osobito s Slovensko dijaško zvezo nalogo, obdelovati to še dosedaj popolnoma zanemarjano delo. Začetek je storjen in sedaj je nujnost, da se delo krepko in smotreno obdeluje.

Slovenci! Spominjajte se torej ob vsaki priliki obmejnega zaklada Slovenske krščansko-socialne zveze v Mariboru, da bo započeto delo hitro napredovalo in se raztegnilo na celo mejo. Izobraževalna društva naj prirejajo letošnje zimo predstave, kojih čisti dohodek bo namenjen obmejnemu zakladu. Branimo mejo!

PODLISTEK.

Kratka zgodovina 47. pešpolka.

Pr. Urlep.

(Dalje.)

V prej navedenih bitkah, posebno pa pri Kustoci, se je 47. polk tako odlikoval, da je tačasni korni poveljnik baron de Aspre izjavil proti polkovnemu poveljniku, da je bila zmaga povsod največ odvisna od hrabrih vojščakov 47. polka, mimo katerih je nato v dekaz visokega spoštovanja in priznanja jezdil s klubom v roki.

Korni poveljnik baron de Aspre, ki je po predlogu grofa Radeckija kot izborni vojskovodja bil odlikovan z dvema zlatimi kolajnami, je dotične v priznanje hrabrega moštva lastnoročno pripel na prsi žvema podčastnikoma 47. polka. To opravičeno priznanje nam priča tudi to, da je bilo za posebno hrabre čine v teh bitkah odlikovanih 11 mož z zlatimi, 13 z velikimi srebrnimi in 50 z majhnimi srebrnimi kolajnami, več jih je bilo tudi od višjega poveljstva javno pohvaljenih.

Leta 1848 bil je ustanovljen 4. in leta 1849 pa 3. bataljon.

V spomladi leta 1849 bil je 1., 2., 3. in domobranski bataljon tega polka deloma v Milanu, deloma pa ob mejni reki Tičino, razpostavljen kot sprednja straža proti Piemontezom, 4. bataljon bil je na Ogrskem, 5. pa se je še le ustanovljal v Mariboru.

Dne 12. sušca leta 1849 napovedal je pijemontski in sardinski kralj Karol Albert nadaljevanje vojne, in po preteku osmih dni, to je 20. sušca, ka-

kor je bilo sklenjeno v prejšnji pogodbi, se je smela zopet nadaljevati bitka.

Okrog 12. ure 23. sušca prekoračile so prve avstrijske čete v okraju Pavija reko Tičino. Na čelu bil jim je poveljnik 2. kora tem. baron de Aspre, temu bil je dodeljen tudi prvi, drugi in domobranski bataljon 47. polka pod poveljstvom polkovnika barona Bianchi; 3. bataljon bil pa je še vedno razpostavljen ob reki kot straža.

Dne 21. sušca bile so pri Mortari tje došle sovražne čete popolnoma uničene; dne 22. sušca pa se je polk z drugimi četami bližal krvavi bitki pri mestu Novari.

O sovražniku bilo je proglašeno, da so se glavne čete umaknile proti zahodu Novare in da je bila v mestu razpostavljena samo ena sovražna divizija. Z ozirom na te podatke je 23. sušca zapovedal maršal grof Radecky, da se mora razpostaviti proti Novari samo drugi kor, druge čete pa so imele povelje, za sledovati sovražne sile, ki so se pomikale v ozadja zahodno od Novare. Poročila, da je sovražnik tako razpostavljen, niso bila resnična, kajti vse sovražne čete bile so še v Novari; nato je pričel proti tem sam drugi kor krvavo bitko in se kljub tako ogromnemu sovražniku hrabro boril do poznega večera, ko je došla pomoč in je bil sovražnik popolnoma premagan.

47. polk bil je v tej bitki na levem krilu, ki ga je hotel ugrabiti sovražnik z močno silo. Ko se je pričel sovražnik bližati neki manjši naselbini, ki pa je služila v veliko zaščito levemu krilu 47. polka, so se pričele čete umikati tako ogromnemu sovražniku. Ko to opazi polkovnik baron Bianchi, zbere takoj zadnje rezervo 47. polka in prične z lastno pogumnostjo in neustrašenostjo navduševati umikajoče se oddelke, pri katerih je bila tudi zastava. S tako navdušenimi

četami vdrl je nato z zastavo na čelu z nepopisno hrabrostjo in hladnokrvnostjo proti sovražniku z navdušenimi klici: „V boj za cesarja!“ Sovražnik pričel se je umikati; kmalu nato dospela je tudi pomoč drugemu koru, ki se je tako vstrajno bojeval proti trikrat ogromnejšemu sovražniku.

Presvitli cesar je nato odredil, da se naj ta spomina vreden in zmagonosen dan 23. sušca pri 47. polku vsako leto in za vse čase slovesno praznuje.

V Gorici, — kjer je ta polk že trinajsto leto, izvzemši tretji bataljon v Mariboru in 13. in 15. stotnijo, ki ste od spomladi tega leta v neposredni bližini laške meje v vasi Kormin, — se proslavlja ta praznik na sledeč način:

Na predvečer priredi vojaška godba mirozov, zjutraj pa budnico. Ob 9. uri je v cerkvi sv. Ignacija slovesna sv. maša, katere se udeležijo vsi služba prosti častniki in moštvo tega polka. Deputacije k sv. maši odpošljejo tudi drugi častniški zbori od tam nastanjenih čet.

Po maši zbere se moštvo vsake stotnije v že prejšnji dan v to svrhu pripravljene, od moštva z razlenjem lepo okrašeni sobi, kjer jim kak častnik, navadno stotnik dotične stotnije razloži v primeren govoru pomen proslavljanja 23. sušca.

Nato sledi pa menaža, ki je na ta dan seveda pobiljšana, s tem da sledi še kaka pečenka, ali pa kakor bodo gotovo še vsakomur v spominu, ki je tičal kedaj v vojaški suknji, takozvani rižovi krapi, ali pa kakor jih nemški Stajerci kličejo „reiskropfen.“

Povem vam še naj, kako sem se o tem poboljšku izrazil nekoč proti nekemu nadporočniku, ki nas je na nek praznik povprašal o zadovoljnosti z menažo. Malo težko je odgovoriti na tak dan, ker je še vsak nekako prisiljeno zadovoljen; hvaliti pa tudi ni

Politični ogled.

— Slovensko vseučilišče. Na Dunaju je imelo v četrtek dne 3. t. m. slovensko dijaštvo skupen shod za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Prisilili so ga do tega pred vsem dogodki na dunajskem vseučilišču. Italijani so si priborili svoje vseučilišče z revolucijo. Nasproti Italijanom je vlada silno postrežljiva, na nas Slovence pa se niti ne spomni. Kot zastopniki Narodne zveze so bili navzoči državni poslanci: dr. Krek, dr. Korošec in dr. Rybar. Na shodu je govoril med drugimi tudi dr. Korošec: „Pozdravljam vse navzoče v imenu slovenskih, srbskih in hrvaških poslancev, ki smo sedaj združeni v eni Narodni zvezi. (Gromovito odobravanje.) Prišel sem v imenu vseh dokumentiranih, da smo solidarni z vami. Premalo bi bilo, če bi prišel samo dokumentirati. Od nas morate in imate pravico zahtevati, da vam pomagamo v boju za našo univerzo. Italijani so z revolucijo potisnili slovensko univerzo v ospredje. Oni bodo dobili svojo univerzo, ker to zahteva zunanja politika, ravno tako notranja, dasi ravno ne toliko, kakor našo, ampak gospod Tittoni rabi pomoči in baron Aehrenthal mu pomaga. Toda istočasno z italijanskim vseučiliščem se mora rešiti tudi slovensko. In predno ste se vi zbrali tukaj in predno smo slišali vaše želje, je Narodna zveza že sklepala o tej stvari. Sklenili smo: Med italijansko in slovensko univerzo je strog juncim. Mi priznavamo Italijanom pravico do univerze, ker jo po narodnem načelu, ki je sedaj glavno, priznavamo vsakemu narodu. Narodna zveza vzame slovensko vseučiliško vprašanje z vsemi silami v svoje okrilje: strašili se ne bomo niti najhujše opozicije. Paralelno se morata rešiti. Zveza je dovolj močna, da spravi to vprašanje vsaj korak naprej. Vsi člani Zveze so zavezani, in proračunski razpravi vedno in vedno povdarjati to točko, in prvi govornik, poslanec g. Fon je to že storil. Slovensko univerzo bomo branili z vsemi silami. Označili smo pred vsem, kar nas z Italijani razdružuje. Ne pripustimo, da stoji italijanska univerza v Trstu. Mnenje vseh jugoslovanskih poslancev in celega jugoslovanskega naroda je: Trst spada v našo interesno sfero; zato ne dovolimo italijanskim kulturnim zavodov v Trstu, ker bi s tem vzdrževali svoje sovraženike. S tem mislim, sem dal tudi smer debati: Slovensko univerzo v Ljubljano. Na praktično stran vas opozorim: o vseh dogodkih na univerzi, v menzi in podpornih društvi, informirajte našo Narodno zvezo, ki bo vse storila, da vam da popolno pomoč. Izrekli smo se tudi za reciproci-teto zagrebških izpitov. Želimo vam uspehov na celi štiti. Upam, da ste zadovoljni vi in cel narod.“ (Bur-no odobravanje, dolgotrajno ploskanje.)

— Jugoslovanski poslanci so stopili v opozicijo. Javnosti je znano, da so prejšnji in sedanjí hrvatsko-slovenski državni poslanci vsem vladam zaporedoma nosili svoja skromna „petita“, izražali v zbornici in v raznih ministrskih pisarnah svoje zahteve in želje. Vse, kar so zahtevali, ni bilo in ni na škodo nemškemu ali italijanskemu narodu, pač pa na korist jugoslovanskemu prebivalstvu in posredno državi sami. Jugoslovani so najzvestejši čuvarji Adrije, najmočnejša trdnjava in straža Avstrije. Vse novejšje vlade od Badenija do Bienenrtha pa so imele le lepe besede in prazne obljube za zanemarjene naše deže-

dobro. Da pa ni brez odgovora odšel od naše mize, sem pa dejal, oziroma dostojno javil dotičnemu poznanemu in dobremu gospodu nadporočniku, da danes že za silo, bilo bi pa za vselej lahko bolje, če bi pošiljali na regiment nekaj manj tistih nepotrebnih patron za vaje in raje nakazali nekaj več za vojaške kuhinje. Vsi tovariši pri dolgi mizi so mi pritrdili, dobri gospod nadporočnik pa se je nasmešnil, obrnil in brez zamere odšel.

Častniški zbor ima opoldne skupen obed, h kojemu so vabljeni tudi razni drugi častniki goriške posadke in več višjih dostojanstvenikov iz civilnih krogov in pri katerem svira vojaška godba.

Seveda pa njih pogrnjene mize nočem primerjati z našo dolgo mizo, kjer smo se prej gostili z riževimi krapci, posebno če še povem, da sem nekoč slišal tam v pavzah godbenih točk, med burnim hruščem prav gosto pokanje in žvižganje zamaškov šampanjčevih steklenic.

Pa tudi v vojašnici se sliši popoldne živahno rajanje. Od vseh strani doni veselo petje, vmes tudi kričanje in jodlanje tovarišev iz graške okolice, v drugem oglu prične kdo raztegati hrumečo šumelo a. t. d.

Vmes vidimo pa tudi možake, ki pri tem praznovanju ne najdejo toliko razvedrila, in to so posebno oni, ki služijo že zadnje (tretje) leto; kot tak pa vzame dolgo pipo, nareže si dolgega komisnega tobaka, ga natlači v pipo in prične, prisedši k enako razpoloženemu prijatelju iz domače vasi, spuščati gost dim v zrak. Med raznimi pogovori preštejeta tudi mesece in dneve, ki so jima še pribiti v vojašnici, razmotrivata o poročilih, ki sta jih prejela v zadnjem času iz domačega kraja, kakor med drugimi novicami posebno tudi zanimiva poročila o domačevskih poročencih v poteklem predpustnem času, kako se popeljeta o Veliki noči še zadnjič na dopust itd.

(Toliko o praznovanju 23. sušca pri 47. polku.

(Dalje prihodnjič.)

le. Poslanci so pobirali drobtine z bogato obložene mize, pitali so jih z drobtinami „miloščin“ vsled toče in enakih uim. O narodni ravnopravnosti niti ne govorimo. Bili smo narod nižje, niti druge vrste, narod prosjakov, njegovi zastopniki pa — ne po svoji krivdi — tlačanski volji, avtomat za glasovanja. Temu je bila mnogo kriva tudi narodna sentimentalnost (prečutljivost), vodena slovanska vzajemnost, ki je naše zastopnike vprežala v oje drugih slovanskih strank. Čemu bi tega ne povedali odkrito! Za časa grofa Badenija in Thuna so hrvatsko-slovenski poslanci kot en mož stali v bojnih vrstah s češko delegacijo proti nemški obstrukciji — za češki notranji uradni jezik. Za plačilo so dobili v ministrski sobi nekaj prijaznih besed in — smodk. Ko so Čehi proti Körberjevi vladi uprizorili najhujšo obstrukcijo, bili so slovensko-hrvatski poslanci najožji zavezniki češke delegacije. Brez pomoči jugoslovanskih poslancev bi bila poražena češka obstrukcija. To so priznali češki poslanci sami. Ko pa je baron Beck koval koalicio, tedaj se nihče ni spomnil starih zvestih zaveznikov. V svoji skromni nesebičnosti so jugoslovanski poslanci podpirali Becka in njegovo koalicio edinole iz hvaležnosti za volilno reformo in dalmatinsko železnico. Pač, obljubil je tudi pomožno akcijo za Dalmacijo in Primorje. Na prošnjo kranjskih poslancev je tudi naročil kranjski deželni vladi, naj sestavi enak program tudi za Notranjsko. Kako resna pa je bila ta akcija, svedoči izjave onih višjih uradnikov, ki so sestavljali načrt za to pomožno akcijo. Vse bomo izvršili, ako nam finančni minister dovoli potrebne kredite. Drugi gospod se je posmešnil in rekel: Vse to je pesek v oči! Ali naj se vzpričo teh in drugih dejstev jugoslovanska delegacija še dalje meče pod kolesa vladnega stroja, ali naj stoji v kotu kot berač, ko je vsled aneksije Bosne in Hercegovine jugoslovansko vprašanje na dnevnem redu? Poslanci bi sramotili sebe in svoj narod, ko bi se vsiljevali k vladni mizi, h kateri niso povabljeni. Dobro, mi želimo premirje med Čehi in Nemci, saj vsled češko-nemškega prepira trpi vsa država. Mi podpiramo novo koalicijsko vlado tudi brez jugoslovanskega ministra. Toda mi zahtevamo, da vsaka nova vlada ne le z lepimi besedami, ampak tudi v dejanju stori svojo dolžnost napram Jugoslovanom v političnem, gospodarskem in narodnem oziru. Nam ne gre za osebe, marveč za koristi, za blagor prebivalstva, ki ga zastopamo. Ako pa si Nemci, Poljaki in Čehi dele ministrske sedeže zopet le na naš račun, potem naj tudi sami gledajo, da izvedejo voz iz blata. V teh razmerah ne preostane jugoslovanskim poslancem drugega, nego odločna opozicija. Saj ni treba, da bi kozolec prevračali po zbornici in razbijali stole in mize, pač pa zahteva od njih narodna čast, da niso metle ministrskih pometačev. Slabše se nam ne more goditi, nego se godi. V našem narodu pa je še vedno toliko žilavosti in samozvesti, da ga nova slana ne uniči. Takozvana slovanska vzajemnost pa dandanes v dobi realne politike ni vredna piškavega oreha. Kdor ne veruje, naj pogleda za kulise ali pa v parlamentarno kuhinjo. Upoštevajoč vsa ta dejstva je Narodna zveza dne 4. t. m. sklenila z vsemi proti enemu glasu, da stopi proti vladi in njenim nameram v strogo opozicijo. O nadaljnjih korakih sklepa Narodna zveza v prihodnji seji.

— Z Balkana. Graški listi poročajo: V Bosno, Hercegovino in v Dalmacijo odposlajo več bataljonov gorskih baterij, več kavalerijskih eskadronov in nekaj pionirskih stotnij. Obenem se razdeli sarajevska pehotna divizija in se ustanovi nova v Banjaluki. Ob črnogorski meji se poveča število gorskih brigad na osem. Pomnožitev zadene skupno armado, deloma pa tudi ogrsko deželno brambo, ker se zastraži tudi meja v okolici Pančove, Oršove in Zemuna. Vse čete na jugovzhodu dobe povišane pristojbine.

— V Srbiji so vznevoljeni na kralja, ker je čestital ob jubileju našemu vladarju. Vlada noče prevzeti odgovornosti za čestitko. Vojna stranka s prestolonaslednikom na čelu odločno nasprotuje kralju in zunanjemu ministru Milovanoviču. Naš cesar se je kralju Petru brzojavno zahvalil za čestitko.

Mala politična naznanila.

Dne 3. decembra: Nemški in češki poslanci so predvčerajšnjim poslali poziv, naj se glede na to, ker je v nevarnosti parlament, pomirjevalno upliva. Češki poslanci so poslali poziv praškemu županu, Klofaču in češkemu narodnemu svetu. — V zahodnji Nemčiji je sklenilo nad 1000 veletržcev, da bojkotirajo od 1. januarja 1909 nadalje češko blago. — Cesar je ukazal, da se zbrisejo v c. kr. deželni brambi in orožnikom vsi disciplinarni ukori, redne in zaporne kazni. Pred 2. decembrom še ne dovršene redne in disciplinarne kazne se odpuste. — Istotako je cesar ukazal, da se odpusti kazni vsem osebam v Bosni in Hercegovini, ki so bile obsojene pred 2. decembrom zaradi razžaljenja Veličanstva ali cesarske rodbine, če niso v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji. — V Mešedu v Perziji ljudstvo noče plačevati davkov. Proglašeno je vojno stanje. — Italijanski zunanji minister Tittoni je poročal na Dunaj in v Peterburg, da rad prijateljsko posreduje med Avstrijo in Rusijo, da se državi sporazumeta.

Dne 4. decembra: Predvčerajšnjim so bile na Dunaju zopet velike demonstracije nemškona-cionalnih in laških dijakov. Posegla je vmes policija, ki je trg pred vseučiliščem izpraznila. — V Hebu na

Češkem so priredili Nemci protičeške demonstracije in pobili okna Čehom. Radovedni smo, če proglasi vlada tudi v Hebu preki sod. — Angleški list „Times“ poroča, da se kmalu zopet prično pogajanja med Avstro-Ogrsko in Turčijo. — Perzijski šah je naročil, naj se nakupi zanj veleposestvo v Rusiji, kjer spravi del svojih zakladov. Če v Perziji zmaga revolucija, se umakne šah v Rusijo.

Dne 5. decembra: Predvčerajšnjim so vse češke stranke vložile nujni predlog za takojšnjo odpravo nagle sodbje. — Zaprti italijanski dijaki na Dunaju, ki so bili prijeti ob demonstracijah, so izpuščeni na svobodo brez kavcije (jamčevine). — Protia-vstrijski bojkot v Turčiji ponehava. Zaradi bojkota ne trpi samo Avstrija, temveč tudi drugi narodi.

Dne 6. decembra: Madžarska neodvisna in ustavna stranka se nameravata združiti. — Turki listi priznavajo, da so povzročili Angleži protia-vstrijski bojkot. — Člani nemškega vseučiliškega senata v Pragi so odložili svoja mesta. — Včeraj sta prispe-la na Dunaj švedski kralj in kraljica. Cesar ju je osebno sprejel. — Na Haitiju se vstaja vedno bolj širi.

Dne 7. decembra: Madžarski listi poročajo, da bo hrvatski sabor v kratkem sklican in takoj razpuščen. Novih volitev se ne bo razpisalo. — Na Dunaju je včeraj zborovala zveza nižjeavstrijskih Nemcev. Protestirali so proti prodiranju Slovanov in proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča. Zborovalci so na to priredili izpred pred vseučilišče, kjer jih je razkropila policija. — V Pragi je bilo včeraj popolnoma mirno. — Nemški burši agitirajo za splošno stavko nemških buršev po celi Avstriji, če vlada po odpravi prekega sode v Pragi ne prekliče prepovedi o nošenju barv.

Razne novice.

* Iz pošte. Poštna oficijantinja Roza Gatej, sedaj poštna administratorica v Št. Juriju ob juž. žel., je imenovana za poštarico tamkaj.

* Iz šole. Za nadučitelja na novoustanovljeni šoli v Vel. Pirešici je imenovan dosedanji nadučitelj v Zgornji Ponikvi Ivan Koderman, za stalno učiteljico pa Ana Hrovatin, istotako iz Zgornje Ponikve. Stalni učitelji, oziroma učiteljice so nadalje postali: v Frankolovem dosedanji ondodni suplent Ant. Strigl, v Velenju Helena Dolenc iz Rečice, v Šoštanjcu Emilija Jurkovič iz Šmarja pri Jelšah, pri Sv. Marjeti na Pesnici pa ondodna začasna učiteljica Ernestina Neubauer.

* Urednik se takoj sprejme. Ponudbe na naše uredništvo.

* Zadrugi tečaj v Celju. Zadruga zveza (oddelek za Štajersko) v Mariboru priredi od 11. do 16. jan. 1909 zadrugi tečaj v Celju. V tem tečaju bo dana prilika vsem udeležencem se poučiti o knjigovodstvu in poslovanju posojilnice Rajfajznovk, iz raznovrstnih predavanj pa bodo posneli bistvo in ustroj vsega zadrugištva. Ker se je letošnje leto ustanovilo precej novih posojilnic in ker bi tajniki marsikatero izmed teh novih posojilnic radi sami sestavljali bilanco, zato bode v petek dne 15. januarja natančen pouk o sestavi bilance in se lahko ta dan udeležijo tečaja tudi činitelji zadrug, katerim ne bo mogoče se udeležiti šestdnevnega tečaja. Udeleženci šestdnevnega tečaja bodo dobili, ako se oglasijo, podporo za obisk tečaja. Vse one, kateri se nameravajo udeležiti šestdnevnega tečaja ali tečaja dne 15. jan., prosimo, da pošljejo svojo prijavo v najkrajšem času Zadrugi zvezi v Mariboru, grajski trg. Posebno se opozarja jo članice Zadrugi zveze, da prigrasijo nadarjene mladeniče ali mlade posestnike za obisk tečaja. Natančen spored se bode pravočasno objavil.

* Posojilnice rabijo za sestavo bilance tiskovine in sicer izpiske iz glavne knjige hranilnih vlog in posojil, ter formulare za računske zaključke. Vse te tiskovine se dobivajo po vzorcih Zadrugi zveze v Ljubljani v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in si naj posojilnice pravočasno tiskovine oskrbe.

* Radi prepovedovanja shodov na Sp. Štajerskem je poslanec dr. Benkovič vložil nujni predlog; nekateri okrajni glavarji prepovedujejo namreč vse shode po deželi, tudi prav nedolžne, medtem ko se nemški hujskajoči shodi po mestih neovirano vrše. O nujnem predlogu bo zbornica razpravljala najbrže še pred božičem.

* Kupujte razglednice Slovenske dijaške zveze! S. D. Z. je založila tri nove vrste razglednic, slike Ant. Martin Slomška, Andr. Einspielerja in Ant. Janežiča, torej slike treh najodličnejših slovenskih rodoljubov, ki so delovali v obmejnih krajih Štajerske in Koroške in si pridobili obenem s svojim delovanjem neveljnih zaslug za vse slovenstvo. Ker je namenjen čisti dobiček plemenitemu namenu, namreč organizaciji obmejnih krajev, zato bodi dolžnost vsakega zavednega somišljenika, da kupuje zlasti sedaj za božične praznike izključno le te razglednice, ki se dobivajo tudi v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru. Držimo se vseskozi načela: Svoji k svojim! in ne dajamo zaslužka raznim nemškim firmam, odkoder se po navadi razširja vse blago te vrste!

* Ustanova za štajerske umetnike. Grofica Teodora Kottulinska je darovala povodom cesarjeve 60-letnice v prospeh in povzdigo umetnosti na Štajer-

skem in v spomin na svojega soproga, kot prvega protektorja društva upodablajočih umetnikov na Stajerskem glavnicu 25.000 K. Letne obresti se naj uporabljajo v nakup del stajerskih umetnikov. Upravitelj ustanove je stajerski deželni odbor.

* **Umrli** je v Lincu na Zgor. Avstrijskem dne 2. t. m. škof Doppelbauer.

* **Za božična darila**, božična drevesca za uboge itd., ponuja družba sv. P. Claverja posamezne izvođe ilustriranega misijonskega časopisa „Odmev iz Afrike“ v povoljnem številu brezplačno in poštne prosto. Razširjanje dobrega berila med ljudstvo je znano najpotrebnejše dobro delo naše dobe. Naroča se: Sv. P. Claverja družba za afrikanse misijone, Trst, Via del Ronco 6, in Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8.

* **„Narodni List“** kaže v svoji predpredzadnji številki zopet svoj „katoliški“ značaj. Cesar je srce polno, o tem pa usta govore. Ljudje, ki so prenapolnjeni s protiverskimi otrobi, se pač težko drže strogo hinavskega ali prikritega stališča. To jim pač nikakor ni po godu, da ne morejo naše mladine prosto zapeljivati. Zato se pa zgraža na čuden zviti način „Narodni List“ nad tem, da se je prepovedalo — kar je popolnoma razumljivo — gimnazijcem čitati protiverske liste, kakor je „Svobodna misel“, „Svoboda“ in „Omladina.“ Oj, vi hinavci, ki na eni strani povdarjate vašo vernost, na drugi pa širite brezverstvo. Ali je tak list za mladino, ki naravnost taji božanstvo Krista in se norčuje iz vsega, kar je svetega? Ali je tak list za mladino, ki naravnost poziva na boj zoper cerkev. In take liste priporoča celo za mladino „Narodni List“, glasilo Narodne stranke. Sodbo o pristaših take stranke prepuščamo čitateljem.

* **Zopet** nemškutarske laži o poslancu dr. Benkoviču. V seji dne 4. t. m. je dr. Benkovič med govorom poslanca Malika njemu ugovarjal, ker je Slovence slikal kot krivce poletnih izgredov na Spod. Stajerskem. Prišel je zraven posl. Einspinner; med njim in dr. Benkovičem je prišlo do malega besedovanja, ker je Einspinner pritrdjeval Malikovim neresnicam. Nemški listi so iz nedolžnih besed napravili slona, češ, da se je dr. Benkovič dal žaliti od tovariša Einspinner. Seveda je to neresnica, ker je razgovor, kot ga prinašajo nemški listi, docela izmišljen. Dr. Benkovič je nemškim listom popravke poslal.

* **„Stajerc“**, zapuščajto te! Posestnik Jurij Ivenčnik iz Spitalič pri Konjicah nam piše, da je vsled napadov na Slovence v Ptuj opustil „Stajerc“, se naročil na naš list in postal pristaš Kmečke zveze.

* **„Domovino“** in „Narodni List“ silno razburja naše gospodarsko delo. Razni Zadrudni zvezi v Celju blizu stoječi agitatorji Narodne stranke psujejo v teh dveh listih v tonu, katerega sta le zmožna „Stajerc“ in „Deutsche Wacht“, nadrevizorja gospoda Vladimir Pušenjaka. Mi smo uverjeni, da te olikanih ljudij nevredne napade obsoja vsak človek, uverjeni smo pa tudi, da se gospod Pušenjak za te surovosti, ker ve, odkod prihajajo in kak namen imajo, ne zmeni in bo delal tudi v bodoče za gosp. napredek na Spodnjem Stajerskem. Tisti ljudje, katerim je dal gospod Pušenjak marsikateri navod, katerim je pokazal pot k zadrudnemu delu, kateri še sedaj — menda iz hvalčnosti — brezplačno kolportirajo od njega spisane brošure, ga imenujejo duševnega revčka ter s tem priznajo, da so oni še desetkrat večji duševni revčki. Čudimo se le, da so pred nedavnim časom vsi celjski in ljubljanski liberalci na vse pretege hvalili gospoda Pušenjaka radi njegovega zadrudnega dela, povdarjali, da se je on kot prvi Avstrijec lotil zadrudnih študij v Nemčiji ter opozoril tudi druge Avstrijce na te študije, med tem tudi Jošta in Stiblerja; vabili so ga k sodelovanju pri vseh listih, koledarjih itd., pisali laskave kritike o njegovih delih in o listu „Zadruga“, katerega je prvo polletje 1907 skoro popolnoma sam pisal, — a naenkrat so prišli do spoznanja, da je vse to le delo — duševnega revčka.

* **Jošt**, dr. Serneo, dr. Jurtela, dr. Rosina so bili pred tremi leti še najhujši nasprotniki Rajfajznovk. „Domovina“ ni smela sprejeti nobenega članka, tičočega se Rajfajznovk. Sedaj pa se trudijo za ustanovitev Rajfajznovk ne iz spoznanja, da so potrebne, temveč ker hočejo ovirati Zadrudno zvezo v Ljubljani pri njenem delovanju za napredek pravega kmečkega zadrudništva.

* **Za S. a. S. Z.** so darovali: dr. Avguštin Stegenšek 5 K; F. Šegula župnik 1 K 74 h; g. vojaški kurat H. Rant 2 K; g. dr. Verstovšek 1 K; udje gasilnega društva v Dornovi nabrali v goslini F. Herga ob priliki jubilejne slavnosti cesarja pri vselem omizju za „obmejne Slovence“ 7 K; Konjiški Mohorjani 6 K.

Rojaki, rodoljubi!

Naši narodni nasprotniki se zaganjajo z vso silo ob slovensko posest in nam hočejo iztrgati rodno materino grudo. Poleg tužnega Korotana jih bodejo v oči prelepe zelene Slovenske gorice. Mesec za mesecem izdaja Südmarka velike svote za nemško šolstvo, kupuje velika posestva od zadolženih slovenskih posestnikov in naseljuje na njih nemške protestante iz „rajha.“ Zlasti za St. Ilj so se zavzeli Nemci letošnje leto z vso močjo, za St. Ilj, ki je nekak ključ do Slovenskih gor. Pokupili so že veliko slovenske zemlje, sezidali svojo šolo, v katero silijo deco odvisnih slovenskih viničarjev.

Slovensko bralno in kmetijsko društvo v St. Ilju je svoje sile vedno posvečevalo krepkemu narod-

nemu delu, opozarjalo rodoljubne kroge na nevarnost, ki preti St. Ilju v narodnem in znabiti ne malo tudi v verskem oziru, a našlo ni dovolj odziva. Tudi slovensko časopisje, posebno „Slov. Gospodar“, je opozarjal na nevarnost in izdajal razne oklice.

St. Iljski Slovenci nimajo svojega doma. In trden dom je prva opora za delo in uspehe. Zato so sklenili sezidati „Društveni dom.“ A sami so šibki. Potrebujejo pomoči od povsod. Zlasti bratje iz Kranjske naj bi podpirali to velevažno misel. Ako so meje krepko zavarovane, potem se bo centrala sigurno razvijala. Ako pa podre sovražnik okope, se bo trdnjavo težko branila.

Slovenska dijaška zveza se je zavzela za St. Ilj. Zato si šteje v dolžnost, da tudi ona opozori slovensko javnost na veliko nevarnost. Bliža se sv. božični čas. Zato, bratje, obdarite ob tej priliki stiskane! Izobraževalna društva, priredite božične predstave in naklonite vsaj nekaj dobička v prid St. Ilju. Naše ženstvo in dijaštvo, pobirajte darove v ta namen. Na delo tedaj, ker resni so dnevi! Naj bi naš klic ne bil glas vpijočega v puščavi!

Darovi naj se blagovolijo pošiljati na naslov: Golob Mih., kaplan v St. Ilju, ali Franc Žebot, blagajnik Slovenskega bralnega in kmetijskega društva v St. Ilju.

Slov. dij. zveza.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Umrli je gospa Terezija Lorber, soproga tukajšnjega podžupana dr. H. Lorberja, v 73. letu.

m **Deželna vinarska** in sadjarska šola v Mariboru priredi od 11. do 16. jan. 1909 živinorejski tečaj. Natančnejše o tečaju je razvidno iz inserata.

m **Nečuvno.** Na dan cesarjevega jubileja je raz poslopja deželnega ženskega učiteljišča v Mariboru vihrala frankfurtarica. Nečuvno, a razumljivo v dobi, ko je c. kr. učni minister Marchet, ki bi naj bil uzor objektivnosti, na vsa usta povedal, da je pred vsem Nemec, potem še le drugo, kar še je; kaj bi si potemtakem ravnatelj Frisch ne upal, da ne rečemo drznil, na javni šoli razobešati znamenje vsemnemštva, zlasti ko je tudi deželna vlada v Gradcu preko ušes vsenemška! Mi to dejstvo priporočamo gospodom poslancem, da si ga dobro zabeležijo, pa tudi našemu ljudstvu, da si ga dobro zapomni, kajti zavod se kot deželni vzdržuje tudi s slovenskim denarjem in vsiljuje svoje učiteljice pred vsem slovenskim občinom, v namen, da slovensko deco zastruplja s prusaškim duhom, jo slovenskim starišem trgajo iz rok in mečejo v žrelo nenasitne pangermanije. Komu ne vzkipi kri ob takem početju?

m **Maribor.** Vabilo na Ciril-Metodovo slavnost v Ptuj pred sodnijo. Pred mariborskim c. kr. okrajnim sodiščem bil je dne 1. t. m. Rudolf Havelka, trgovec v Ptuj, obtožen, ker je imel dne 11. in 12. kimovca omenjeno vabilo v izloži svoje trgovine. Državni pravdnik predlaga, naj se obdolženec kaznuje zaradi prestopka § 23 tisk. zak., ker tega vabila ni pribil na istem prostoru, katerega bi mu bila oblast odkazala. Zagovornik je predložil sodnji nepravilnost takega tolmačenja § 23 tisk. zak., povdarjajoč, da mesna policija v Ptuj tudi različnim gostilničarjem ni odkazala prostora, kje smejo vabila v svojih prostorih razobešiti, in da bi se vsak državni pravdnik pred celim svetom osmešil, če bi tožbo naperil proti kakemu gostilničarju. Sodnik c. kr. sodni tajnik Stergar se je prepričal o krivdi obdolženca in ga obsodil. Upamo, da ni govoril zadnje besede.

m **Maribor.** Pred porotniki je stal dne 30. nov. 17letni Alojz Šamperl od Sv. Lovrenca v Slov. gor., ker je pri nekem pretepu dne 8. nov. z ročico tako obdelal Franca Repa, da je ta vsled dobljenih poškodb na glavi umrl. Bil je obsojen na 3½ leta težke ječe. — Isti dan je bil obsojen na devet mesecev strogega zapora 18letni kočarski sin Franc Zajc iz Apač v pujskem okraju. Dne 6. sept. t. l. je prišlo pred hišo želarke Marije Vidovič v Apačah, kjer se je obhajala neka slavnost, mnogo fantov iz vasi, med katerimi je kmalu prišlo do pretepa. Posestniški sin St. Cobej je vrgel obtoženca Franca Zajca na tla. Komaj je Zajc vstal, udaril ga je Janez Kavčevič z jermenom. Zajc je stopil korak nazaj, vzel žepni nož in ga zasadi Kavčeviču v trebuh. Rana je bila smrtno nevarna in je Kavčevič v 12 urah umrl. — Dne 1. t. m. je sedel na obtožni klopi 40letni Valentin Bresner, posestnik v Radizlu, obtožen radi umora otroka. Obtožnica pravi, da je Bresner že 14 dni po svoji poroki ženo tepel in psoval. Pred Božičem l. 1907. mu je dala enkrat soproga Martina obed in opomnila, naj bi sam jedel, ker ima ona opraviti z otroci. Bresner je postal vsled tega tako divji, da je vrgel ženo na tla, ji pokleknil z obema nogama na prsi, jo zgrabil za glavo in ž njo tako dolgo bil ob tla, da je koža na več mestih počila in da je bila žena čisto krvava. Ker je ravnal ž njo vedno slabše, je bila žena konečno primorana se obrniti na sodnijo za pomoč. Bil je v letih 1900, 1901 in 1906 trikrat radi grdega ravnanja z ženo obsojen. Žena je morala večkrat slečena in bosa ob polnoči bežati in iskati zavetja pri drugih ljudeh. Tudi z otroci je Bresner silno grdo ravnal. Dne 10. julija t. l. je na naglo umrl 14letni sin Jožef. Kmalu se je začelo govoriti, da otrok ni umrl naravne smrti. Sodnija je dala otroka izkopati, in komisija

je dognala, da je umrl otrok nasilne smrti. Žena Martina Bresner je pri preiskovalnem sodniku med drugim izpovedala, da je dne 13. julija ponoči zbežala iz hiše, ker jo je mož psoval in se je bala, da bi prišlo še do hujšega. Ko je pribežala do vežnih vrat, je opazila, da je mož otroka v zibelki pograbil in ga vrgel za njo v hišna vrata. V svoji razburjenosti je bežala še dalje, ko je pa slišala krik otroka, se je vrnila v sobo. Otroci je ležal za vratmi in je imel na glavi rano, iz katere pa ni tekla kri. Pol ure pozneje, proti pol 4. uri zjutraj je otrok umrl. Pri obravnavi je Valentin Bresner vse to tajil. Porotniki so zanimali edino vprašanje, ki se je glasilo na zločin uboja z 9 proti trem glasovom, na kar je bil Bresner oproščen. — Dne 3. t. m. je stal pred porotniki 32letni mesarski pomočnik, Franc Žibert, radi tatvine, goljufije in potepanja. V noči na 10. novembra 1907 se je prekahevavski pomočnik Ivan Hollek, ki je spal z več drugimi pomočniki v I. nadstropju hiše gosposka ulica 28 v Mariboru v nezaprto sobi, naenkrat vzbudil vsled nenavadnega šuma. Slišal je tudi, da so se vrata zaprla. Napravil je luč in zapazil z drugimi tovariši, ki so se sedaj tudi vzbudili, da so bili v sobi omare in kovčki odprti in prazni. Več obleke je ležalo na kupu in bilo pripravljeno, da se odnese. Med oblekami, ki so bile vredne 600 kron, bilo je tudi Hollekov sukno, v katerem je imel shranjenih 620 kron. Tatu se ni posrečilo vseh teh stvari odnesti. Pri natančnejšem preiskovanju se je dognalo, da so bili pomočniki Ivan Hollek, Tomaž Pungarič in Juri Skale okradeni za skupno vsoto 72 K 40 v. Žiberta so dobili se-le čez 8 mesecev. Radi goljufije je Žibert obtožen, ker je ponarejal delavsko knjižico. Bil je obsojen na 7 mesecev težke ječe. — Radi tatvine sta sedeli dne 4. t. m. na obtožni klopi pred porotniki 54letna Neža Kolarič v Sovjaku in njena hčerka 24letna Antonija Kolarič, dekla v Dragotincih. Dne 15. septembra je prišel posestnik Alojz Veršič v gostilno Franca Kocbeka v Gor. Porčiču. Imel je pri sebi večjo vsoto denarja, ker je prodal prejšnji dan svoje posestvo za 5300 kron; od tega denarja je imel še pri sebi v denarnici v hlačnem žepu 2090 kron. V gostilni je našel kovača Franca Baumana v družbi Neže in Antonije Kolarič. Sedli so k eni mizi in Veršič je plačal par litrov vina, tako da so bili proti večeru že vsi precej natrkani. Vendar pa Veršič, kakor trdijo priče, ni bil tako pijan, da bi ne vedel, kaj dela. Proti 6. uri zvečer je šel domov; takoj za njim sta zapustili gostilno tudi Neža in Antonija Kolarič. Veršič pravi, da sta mu obtoženki sledili, se mu pridružili in ga prosili, da smeta pri njem prenočiti, kar jima je tudi dovolil. Med potjo pa sta ga pregovorili, da bi se nekoliko odpočili. Potegnili sta ga nekoliko v stran, kjer so se vsedli na trato. Antonija Kolarič se je vsedla k Veršiču, ga dražila in ščegetala. Potem je šla k materi, ki je sedela nedaleč na neki lestvi, nakar je šla mati k Veršiču, se pri njem vsedla in ga na isti način ščegetala kakor hčerka Antonija. Potem sta se obe od Veršiča poslovili in odšli. Ko je hotel iti Veršič dalje domov, je naenkrat z grozo opazil, da mu je izginil iz denarnice denar, pobotnica notarja Štupice čez 2000 K, in košarica hrušk, ki jo je nosil s seboj, v vrednosti 69 vinarjev. Ker je Veršič, ko je zapustil gostilno, denar še imel in ni prišel med potom z nikomur drugim skupaj nego z Nežo in Antonijo Kolarič, in ker je bilo čisto izključeno, da bi bil denar izgubil, ker bi bil moral potem tudi denarnico izgubiti, ki jo je pa še imel pri sebi, ni bilo nobenega dvoma, da sta ga okradli obtoženki ta čas, ko sta ga ščegetali, na ta način, da mu je Antonija Kolarič denar z denarnico vred vzela, mati Neža Kolarič pa mu potem prazno denarnico nazaj vtaknila. Obtoženki sta tajili, da bi bili šli, ko sta zapustili gostilno, za Veršičem, in da ga torej nista mogli okra- stiti. Vendar pa trdijo posestnik Ivan Kocbek in njegovi hčeri Liza in Ana, ki so se peljali takrat po istem potu, po katerem je šel Veršič, da so videli, da sta Neža in Antonija Kolarič Veršiču sledili. Antonija Kolarič je bila obsojena na 5 let, Neža Kolarič na dve leti težke ječe. — Dne 5. t. m. se je vršila obravnava pred porotniki radi roparskega napada, ki so ga izvršili trije mladi fantje v Mariboru na stari ženici, o katerem napadu smo že poročali. Verdonig je bil obsojen na 8 mesecev, Lehmann na 10 mesecev težke ječe, Angel je bil oproščen.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. 60letnica vladanja presv. cesarja Franca Jožefa I. Slavnost, kojoj je vodil slavnostni govornik nadučitelj Kopic, se je jako dobro obnesla. Po asistiranju sv. maši je prišlo v šolo toliko občinstva, med drugimi dr. Tipič, gospod Rop, gospod Schönwetter, da je bila lepo okrašena telovadnica natlačeno polna. Mladina je prav lepo pela — gospod Zabukošek je spremljal na harmoniju — in deklamovala. Za spomin je dobila knjige „Naš cesar“ in jubilejne karte. Tudi na njihov želonček nismo pozabili.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Slučajno sem se mudil pri Sv. Lenartu ter sem med drugim imel tudi razne opravke na tamkajšnji pošti. Toda jako sem se začudil, ko sem videl, da na tem uradu ne znajo več slovenski. Neki že bolj postaran, a radi tega malo prijazen gospod (pozneje sem zvedel, da je to gospod poštar sam, ki je baje celo rojen Slovenec, a iz Kranjskega doma) me je po dolgem, potrpežljivem čakanju v blaženi nemščini vprašal, česar da želim. Oddam mu priporočeno pismo, a čujte, nazaj dobim edino nem-

ški poštno-oddajalni list, četudi je bil naslov na pismu popolnoma slovenski pisan. Četudi so vsi napisi v tej pisarni izključno nemški (za Slovence gotovo nimajo veljave), vendar smemo od g. poštarja vsaj dvojezičnih tiskovin zahtevati! Šentlenartski Slovenci, vrnite samonemške tiskovine ter zahtevajte dvojezičnih! Seveda, poštni pečat je tudi samonemški. Vse pošte v okolici, pri katerih so pristni Nemci, ali pa vsaj posili-Nemci nastavljeni za poštarje, imajo dvojezične pečate, le Sv. Lenart ga še nima. In vendar je šentlenartski župan Sedminek glavni agitator za „Štajerca“, in tukajšnji g. poštar baje rabi v uradu edino le nemščino, celo za uslužbenci, četudi je ne razumejo! Torej predpogoji za dvojezičen pečat so dani! — Lotos.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Solska mladina je pod vodstvom duhovnikov in učiteljsva lepo proslavila cesarski jubilej. Otroci so korajžno nastopali kot govorniki v raznih narodnih nošah z zastavami in so nato zapeli več lepih pesmic.

m Poljčane. Krožek kmetijske podružnice v Poljčanah je na svojem zborovanju z dne 6. grudnia t. l. sklenil, da se od 15. grudnia t. l. naprej zviša cena mleku, in sicer 1 liter od 16 na 20 vinarjev. Vzrok podraženja je predragi nakup krme.

m Sv. Peter nize Maribora. Društvo „Skala“ priredi v nedeljo dne 13. decembra po večernicah v novi šoli predavanje: „Prva pomoč v nesrečah in boleznih“. Govori g. dr. Taršič iz Maribora. Peterčani, udeležite se obilno tega koristnega predavanja! Odbor.

m Čebelarstvo društvo pri Sv. Trojici v Slov. gor. ima v nedeljo dne 13. t. m. po večernicah v Mlinarjevi gostilni svoj redni občni zbor. Udje se vabijo, da se ga radi sestave statistike zanesljivo udeležijo.

m Slov. izobraževalno društvo v Gorici pri Račah se zahvaljuje vsem dobrotnikom posebn. pa Družbi sv. Mohorja in pa Slov. Matici, ki sta društvo bogato obdarovali s knjigami. Odbor.

m Št. Lenart v Slov. gor. Za dne 15. nov. t. l. tukaj ustanovljeno „Jub. šolarsko kuhinjo“ so darovali sledeči p. n. gospodje in zavodi: Posojilnica v Št. Lenartu 100 K, Janžekovič Jos., župnik, 20 K, dr. Kronvogel, c. kr. dež. s. d. svetnik, 10 K, dr. Gorišek, odv. kand. 10 K, Fr. Štupica, c. kr. notar, 10 K, dr. Tiplič, distr. zdravnik, 10 K, Fr. Kranjc, c. kr. dav. kontrolor, 5 K, Vlad. Fabijanc, poštar, 5 K, J. Gorican, kaplan, 5 K, Zemljčič A., trgovec, 5 K, Šilec J., priv. uradnik in posestnik 5 K, Arnuž Al., krmar, 5 K, Štrukelj J., knjigovodja 2 K, Kramberger Fr., pos. tajnik, 2 K, Breznik Fr., trgovec in veleposestnik 1 K. Krempirja, repe, fižola, pšena, moke, slanine, jabolk so poslali te gospodje posestniki iz Zamarkove in Part nja: Schönwetter, Gole, Valner, Rojko, Polič Rop, Vijačko, Zvajker, Škamlec, Korošec, Kraus M., Marhold, Portič, Dvoršak, Kramar S., Vreznik Koeček. Gospa Paul je darovala 100, g. Zorman 35 žemelj. Bog plati! Dalje sledi.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem so bili dne 30. novembra radi demonstracij dne 13. septembra obsojeni filozof Bratanič na 40 K, jurist Kasimir 40 K, Linhart Karl na 8 dni in trgovec Sorko na 10 dni zapora.

p Ptuj. Pred kratkim ste poročali o nekem g. Karl Sarja, da je kot zastopnik Singerjevih strojev v Ptuj na glavnem trgu se dal po lutris veri poročiti. Kakor vse dejanje tega privandranega slovenskega Korošca kaže, je mož naš najzagrizenejši nasprotnik v verskem in narodnem oziru. — Mi imamo danes pred nami tudi slovenski cenik znanih poboljšanih Singerjevih strojev za gg. krojače, čevljarje, šivilje itd. iz trvdke g. Ivana Jaks (Jaks), Ljubljana, Dunajska cesta 17. Priporočamo v to svrhu te šivalne stroje, ker smo prepričani, da so izdelani najskrbneje iz izvrstnega materiala z najpopolnejšim orodjem. Doslej se jih je prodalo čez 140.000. Zastopnik za ptujski okraj je g. Ant. Kramberger, krojač v Spuhlji 3, nize Ptuja, kjer so tudi stroji na vpogled.

p „Štajerc“ pri padarju. Svetoznani spodnještajerski farbar, ki ga nekateri imenujejo „giftna krot“, drugi „krofasti Štajerc“, tretji „štajerska zabura“, ki pa vedno piše le resnico, koje se je naučil od kače v raju, se napoti k dobroznanemu staremu izkušnemu padarju in se pritožuje sledeče: „Gospod zdravnik, mene nasprotniki in njihovi časopisi dolžijo, da lažem, obrekujem, opravljam, delam zgago, sovrašstvo itd., saj to vendar ni res; jaz hočem le mir med Slovenci in Nemci. Saj je tudi Kristus mir označeval. Gotovo imam jaz prav, ne pa prvaški farji in dohtarji. Kristus je priporočal ljubezen; in zato se trudim tudi jaz že deveto leto in sem svoje učence razposlal po vseh slovenskih deželah. Toda vseh teh miroljubnih nauk, ki mi jih narekuje sama ljubezen do bližnjega, moji nasprotniki nočejo sprejeti. In ker mi ljudje (to je nasprotniki) očitajo najbolj jezičnost, zato sem prišel k vam, gospod dohtar, da mi preiščete moj jezik, morebiti tukaj ni vse v redu. Prosim, visokoučeni gospod, pomagajte! Ce sem komu storil krivico, povrnem četvero.“ Modri zdravnik pomišlja nekaj časa, potem pa svetuje prijazno obupanemu bolniku („Štajercu“) to-le: „Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen...“ To je nauk, ki ga je dal Kristus svojim nasprotnikom (farizejem). Ta nauk dam tudi jaz tebi, ljubi „Štajerc.“ Kar se pa tiče drugega, namreč: jezičnosti, imam pa za jezične ženske zelo dobro zdravilo. Zapišem jim domače sredstvo, in to je: Vsaka naj v pelinovec namaka svoj jezik tri dni, in potem naj to izpije. Ce bo pa tudi tebi, ljubi „Štajerc“, to pomagalo, tega ne vem.“ „Gospod dohtar“, vpraša „Štajerc“, „koliko sem pa dolžen?“ „Nič“, odgovori gospod zdravnik, „da ne boš mogel zanaprej reči, da smo dohtarji tako dragi.“ „Ali je „Štajerc“ pil pelinovo vodo, tega nisem mogel izvedeti.

p Krčevina pri Ptuj. Poučni šhod bralnega društva se je dobro obnesel. Prostorna soba g. Vilčnika se je napolnila; tudi mladenk je bilo lepo število. Shod je vodil predsednik bralnega društva gosp. Lah, ki je po kratkem in lepem pozdravu oddal besedo tajniku S. K. S. Z. Ta v kratkih potezah oriše pomen jubilejnih slavnosti v zadnjem tednu, predloži navzočim avstrijske narode, katere že 60 let modro vodi svetli cesar Franjo Josip, in potem preide na dogodke jubilejnega leta v domovini. Vsem so še v spominu septemberski dogodki, ki so bili za naš narod nesrečni, a obenem srečni. Nesrečni zato, ker sta padli dve nedolžni žrtvi, ker je teklo več slovenske krvi; a srečno pa je bilo zato, ker so Slovenci spoznali svoje prijatelje ter jim bodo dali tudi dostojen odgovor; posebno z izvajanjem gesla: „Svoji k svojim“. Potem naglašajo potrebo bralnih in izobraževalnih društev in mladeniških zvez ter v kratkih besedah naslika hude boje, ki jih bijejo obmejni Slovenci. Za njim govori g. Brenčič iz Spuhlje o kmečki organizaciji in o koristih iste ter vabi, naj bi se vsi teh organizacij oprijeli. Nato navdušuje mladenič Ver navzoče, da si naj globoko v srce vtisnejo besede gg. govornikov ter jih navdušuje za dobro slovensko berilo. Shod je pozdravil tudi zastopnik Vurberžanov. Govori še č. g. p. Selinšek iz Ptuja, ki izraža nado, da se bodo prihodnjega zborovanja udeležili še v večjem številu, na kar so mu bili v odgovor gromoviti: „Živio-klici“. Torej na svidenje prihodnjč!

p Sv. Marko nize Ptuja. V nedeljo dne 29. nov. po večernicah uprizorili so tukajšnji učenci pod vodstvom učiteljsva gledališko igr „Požigalec“ s šalji-vimi nastopi, deklamacijami in petjem. Bili so zelo korajžni ter so svojo nalogo rešili v občno zadovoljenje. Čisti dohodek v znesku 40 K porabi se za nabavo najpotrebnejših učil. Bog plati vsem dobrotnikom, ki so k temu pripomogli. — Dne 2. dec. proslavljali se je pri nas kaj dostojno 60letni vladarski jubilej našega cesarja. Po uradni slavnosti se je ponovila igra „Požigalec“ samo za učence brezplačno in po tej so bili vsled darežljivosti domačega gospoda župnika in krajnega šolskega sveta vsi učenci pogoščeni. Prisrčna hvala!

p Okolica Ptuj. Dne 2. decembra je slovenska šola v Ptuj na izvanredno lep način praznovala cesarski jubilej. Po svečani službi božji se je podalo blizu 700 otrok v šolo, kjer se je vršila krasno uspešna jubilejna svečanost. Navzočih je bilo poleg č. gg. veroučiteljev mnogo narodnih dam in gospic in tudi nekaj gospodov iz Ptuja; prav častno je bila zastopana okolica. Največja šolska soba je bila smotru primerno okrašena. Častnemu dnevu primerne deklamacije so se menjavale z domoljubnimi in narodnimi pesmicami. Nad 200 svežih, mladih grl se je združilo v ljubko ubrano pejte. G. šolski vodja je v vznesenih besedah ožrtal življenje, delovanje in trpljenje našega visokega slavljence. Z našo krasno himno: Lepa naša domovina, se je prešlo k drugemu, od sirani mladine željno pričakovanemu delu slavnosti, k pogoščenju otrok. Blizu 700 otrok primerno pogostiti ni lahka naloga, a rešila se je na celo nepričakovan način. Otrokom so se delila razna bidra in potice, vsak je dobil eno klobaso in 3 žemlje; gotovo dovolj za naših učencev če tudi male, a vedno tečne želodčke. Konečno je še žejna grla utolažila darežljivost gospe Kavkler-jeve z malinovcem. Presenečenih ličic so se posluževali otroci obilnih darov. Ta dan bo ostal vsem navzočim v najprijetnejšem spominu! (Naj vam še bo prav tiho povedano, da je nemška deca dobila samo velik koš — besedi!) Prepričan sem, da se vsi z menoj strinjajo, če kličem predvsem cenj. prirediteljem, vsem blagim darovalkam in darovalcem okoliške šole: hvala vam vsem za trudapolno delovanje, za vašo blagohotno darežljivost! — Oče-okolčan.

p Velika nedelja. Miloš Stibler, agitator Narodne stranke, se silno jezi, da ni mogel pri nas niti jednega človeka pridobiti za ustanovitev liberalne posojilnice, za katero je tla pripravljaval s tem, da je brezplačno delil brošure, katere je spisal — „uskok, renegat, duševni revček itd.“, kakor ga nazivljeta „Domovina“ in „Narodni List“, Vlad. Pušenjak.

p Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Prav slovesno smo obhajali dne 2. t. m. jubilejno slavnost presvitl. cesarja Franca Jožefa I. v narodni šoli s predavanjem gospoda nadučitelja F. Megla, s petjem in deklamovanjem šolarjev. Ob tej priliki je obitelj Horvat iz Cvetkovec obdarovala iz zapuščine pokojne Jožefa Horvat 60 ubožnih šolarjev z lepo obleko. V imenu krajnega šolskega sveta bodi javna zahvala izrečena posebno glavnim osebam te obitelji, to so: č. gospod F. Horvat, župnik pri Sv. Lovrencu, gospod Janez Horvat, gostilničar v Cvetkoveh, in njuni sestri Matilda in Marija.

p Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Po dolgem času sem se zopet oglašil pri svojih znaneih na Brsnici. A kako se začudim, ko vidim na neki hiši desko z napisom: „Geprüfter Hufschmid Al. Mar.“ No, sem si mislil, je že pač dolgo časa, odkar že nisem več bil tukaj. Časi se spreminjajo, mogoče da so se naselili v tem času tukaj „Preizi.“ Zmotil sem se seveda pošteno, kajti, kakor sem zvedel pozneje, prihaja k temu „Schmidu“ redno vsak teden ptujski „Štajerc“, čegar par iztisov kreva še tudi dalje gor po Brsnici. Ti štajerci-janci torej zahajajo k „geprüfter Hufschmidu“, Slovenci pa hodijo k svojim kovačem. — Zvedel sem pa tudi nekaj veselega, namreč da so šentlenarški fantje ustanovili Mladeniško zve-

zo, katera baje dobro napreduje. Mladeniči ste res lahko ponosni na svojo zvezo, pa tudi stariši ste lahko ponosni, da imate tako vzorne fante. Le tako naprej! Ponosni ste pa tudi lahko Podgorci in Oslušovci, kjer nisem našel „Geprüfter Hufschmidov“, marveč izučene kovače, in kamor tudi ne zahaja noben iztis ptujskega „Štajerca.“ — Opazovalec in popotnik.

p Bresnica. Pri Sv. Lenartu blizu Velike nedelje se je vršila dne 22. nov. redka slavnost. Franc Preac, bivši posestnik, še mlad in naroden mož, je s svojim trudom dal postaviti nov križ, katerega so preč. gospod Zdravec, župnik od Sv. Lenarta, dne 22. nov., lepo okrašenega in med pokanjem topičev slovesno blagoslovili. Povedali so nam tudi v kratkih besedah pomen sv. križa in ga primerjali človeškemu življenju. Potem smo se vrnili v hišo in se tam gostili in veselili, kakor je pač navada, ali to veselje ni trajalo dolgo. Precej drugi dan zbolil mati posestnikove žene in ko za nekaj dni po prejemu sv. zakramentov izdahne svojo dušo, je bila žalost nepopisna. Dne 3. dec. so se spet oglašili zvonovi pri Sv. Lenartu in so naznanjali smrt 94letne babice Lucije Bratuša, rojene Žveglja, doma tudi iz Bresnice, Pač redka starost. Naj v miru počivata!

p Čebelarstvo podružnica za ptujsko okolico priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni Franca Bračiča v Novi vasi pri Ptuj. Odbor.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Zadnjo nedeljo dne 6. grudnia je priredila S. K. S. Z. pri nas poučno predavanje za viničarje, dninarje in hlapce. Predaval je gospod dr. Korošec.

l Ljutomer. Ob zopetnem velikem obisku se je v naši šoli v nedeljo dne 6. t. m. ponavljala cesarjeva slavnost šolskih otrok. Gotovo se bo še tretjkrat napolnila dvorana, da vidi zares prisrčno uprizorjeno slavnost.

l Ljutomer. Pri nas bosta gospoda B. Cirič in J. Rebere, kapucina iz Lipnice, vodila duhovne vaje za mladeniško in deklško Marijino družbo. Dne 13., 14. in 15. dec. so govori ob 7. in 10. uri predpoldne in ob 2. uri popoldne. Začetek 12. dec. ob 2. uri popoldne. Sklep 16. dec. ob 7. uri zjutraj. Udeleži se naj vsa mladina.

l Ljutomer. Tukajšnje vojaško-veteransko društvo je povodom 60letnice Nj. Veličanstva priredilo slavnostno veselico pri gospodu Kovačiču. Koj po sv. maši smo se podali k njemu na Kamenščak. Predno se je slovesni obed začel, razložil nam je gospod načelnik Rajh iz Ljutomera v kratkih besedah žalostne in vesele dogodke iz življenja našega cesarja ter mu napil, na kar so vsi navzoči trikrat krepko zaklicali živio! Ko smo se pokrepčali in utolažili žejo, smo uredili društvene razmere. Na to smo se zabavali s petjem in raznimi pogovori. Hitro je pretekel čas. Po večerji se je društvenik Martin Viher mlajši zahvalil gospodu načelniku in slavnemu odboru v imenu vsega društva in tudi hišnemu gospodarju. Nato je napil tudi drugemu jubilarju slavnemu papežu Piju X., na kar smo tudi njemu zaklicali trikratni živio. Nato se je še gospod Hošnik spominjal cesarice ter zaklical njenemu spominu trikratni živio. Godba je zaigrala cesarsko himno. Vsi smo se ločili veseli in se bomo hvaležno vselej spominjali vseh, ki so nam postregli tako izborno, posebno pa našega jubilarja cesarja Franca Jožefa I.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Vse mladeniče Mladeniške zveze bljudno prosim, da prinašajo svoje prispevke, ker leto se bliža koncu. Blagajnik.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenjgradec. Zahvala. Krajni šolski svet okolice Slovenjgradec se najprisrčneje zahvaljuje vsem p. n. dobrotnikom šolske mladine, ki so količkaj prispevali, bodisi prej za tombolo, bodisi slej v denarjih ali z drugimi darili, da se je ob slovesnosti 60letnega vladanja našega presv. cesarja Franca Jožefa I. 2. dec. moglo obdarovati 170 ubogih otrok deloma s črevlji in deloma z drugo potrebno obleko. Bog jim povrni stotero! — Ivan Schöndorfer, načelnik.

s Št. Ilj pri Velenju. Na lovu je padel tukajšnji veleposestnik Ivan Kranjc in se precej ranil na glavi in na prsih.

Konjiški okraj.

k Sv. Kunigunda. Udomačen je tukaj pregovor: „Pred sv. Martinom zima ne zapre“, pa letos je zaprla že dne 8. nov., zaprla namreč živino v hlev, katera bi se bila še lahko pasla. To je zopet velik udarec pri tolikem pomanjkanju krme, pa živino tako rano kar v hlevih krmiti. — Za tukajšnjo občino se je 10. in 21. nov. delila podporna krma. Dobili smo le osmi del tega, za kar se je prosilo! Pač pa je ta krma bila prav dobra in lepa, za kar so tisti, kateri so krmo dobili, kakor tudi tukajšnje županstvo prav hvaležni. Pri tem sta nam šla na roko gospod okrajni glavar in gospod trgovec Kupnik v Konjicah. Velika beda zaradi pomanjkanja krme je tukaj neizogibna. Edino upanje imamo mi pri naših gospodih poslancih. Saj jim je ta beda znana. Gotovo bodo pri vladi izposlovali še izdatnejšo podporo v krmi, kakor je bila ta. — Tukajšnji priden kmet in izvrsten gospodar

gospod Jurij Kovše je v spomin letošnjega trojnega jubileja postavil kaj krasno kapelo v čast Lurške Marije. Kapela je bila dne 22. nov. po domačem gosp. kaplanu slovesno blagoslovljena. — Najstarejši gospodar naše župnije, gospod Jurij Ostruh je svoje gospodarstvo izročil svojemu sinu Francu. Ta si je poiskal za svojo tovarišico v zakonu pri sloveči gostoljubni hiši Lukežovi, Podgrajšekovo Julijano. Staremu Ostruhu, kateri je čez 50 let veliko gospodarstvo krepko vodil, ki je pri vsaki volitvi vestno zastopal katoliško-narodno stranko, želimo miren in blag odpočitek, mladima pa veliko blagoslova in sreče! — Še nekaj! Leto gre h koncu, torej, dragi rojaki, ponovite naročnino „Slov. Gosp.“, pa tudi novi naročniki se naj oglašijo. Nobena hiša bi naj ne bila brez tega lista. Ako si pa že tako reven, da teh 4 kronic ne bi zmožel, pa stopita dva skupaj. Vsak naročnik naj še enega naročnika pridobi. Le na ta način bomo nasprotnim listom dali najbolj primeren odgovor. Vsem vrlim naročnikom „Slov. Gosp.“ želim iz visokega zelenega Pohorja srečne in vesele božične praznike. — Janez Potnik.

Celjski okraj.

c Gor. Sav. dolina. „Stajerca“ v naši Gornji Savinjski dolini le malokdo še pozna. Mu je tukaj le menda zrak premrzal. Tudi od nas nihče v ta list ne piše. Sedaj smo pa bili naenkrat primorani, v ta nam neljubi list poslati dva popravka. V številki z dne 31. oktobra t. l. namreč je prinesel dopis iz Black Diamond Wash., v katerem neki Watt. Kramer svojo svetovno oliko kaže s tem, da krade dobro ime našemu bivšemu mnogoletnemu župniku, katerega je vsa fara spoštovala in ga ohranila v najboljšem spominu. Očita mu fehtarijo, in to, kar so župljani od nekdaj bili vajeni dati župniku iz proste volje. Podpisani to početje obsojamo in si prepovemo, da bi dobrote, katere smo komu skazali, temu kdo očital, posebno tak, kateri sploh nikdar ni ničesar dal. Kar se tiče usmilenega srca č. g. F. P., omenimo samo to, da bi ga ljudje ne bili od blizu in daleč iskati, če bi bil tak, kakor ga riše imenovani dopisnik „Stajerca.“ Grda laž je, da bi bil gospod F. P. kedaj komu za pogreb računal 150 do 200 K. Pri nas se zvonil po navadi vsakemu mrliču pri treh cerkvah, pri farni cerkvi s štirimi zvonovi. Za vsakim mrličem skoro se opravljajo opravila na dan pogreba s konduktom in tudi slovesna opravila na osmi dan. Župnik mora torej računati grobnino, od zvonjenja za tri cerkve, trem mežnarjem, organistu, ministrantom in nosilcu križa. Da tudi sam ni zavezan slovesnih opravil zastonj opravljati, se samo ob sebi razume. In vsak tudi rad plača, kar je naročil. Siromaki se pač tudi brezplačno pokopljejo. Računi pa niso skoro nikoli znašali, četudi se je po osem- ali devetkrat pol ure zvonilo, več kot nekako 50 do 60 K. Le če je kedo sam večjo svoto za pogreb sporočil, se je dotična svota v ta namen porabila, a nikoli ni presejala 70 K. Grdo in ostudno je očitanje, kakor da bi bil gospod F. P. cerkveni denar nekako poneveril. Za oltar je bilo dosedaj sporočenih 2000 K, ki pri posestniku dotičnega posestva brezobrestno čakajo časa, ko bode mogoče jih porabiti po namenu testatorja. Sicer pa oltarji v Novištifi niso bogve kako zanikrni. To pač vedo vsi romarji, ki so kedaj to cerkev obiskali. Podpisani cerkveni ključarji in drugi tu izjavljamo, da je gosp. župnik F. Puntner cerkveni denar v Novištifi vedno vestno porabljal za popravilo in olepsavo cerkve, kar jasno spričuje to, kar se v vseh treh cerkvah vidi: lepa slikarija, nove klopi, nov tlak in še druge reči v cerkvi, kakor tudi mašna oprava. Zato prosimo blagega gospoda Puntnerja, da naj si tega obrekovanja ne jemlje k srcu, ker dobri ljudje, kateri ga poznajo, ga vedno visoko cenijo in spoštujejo. Posebno Novištifičani bomo gospoda Puntnerja ohranili vedno v dobrem spominu. Novaštifa, dne 29. nov. 1908. — Gotth. Ferme, župnik; Anton, Trepel, Janez Potpečnik, Matevž Enci, cerkveni ključarji; Tračnik Franc, župan; Jakob Savinšek, bivši župan; Matija Podpečnik po Jakob Savinšku; Anton Zagradišnik; Anton Burja; Simon Golob.

c Sv. Peter v Sav. dolini. V št. 49. z dne 3. decembra smo čitali v poročilu iz Griž, kako se je naš liberalni podložki gostilničar Sedminek udeležil agnacije zoper krščansko misleče moše v Grižah. — Sedminek, Sedminek! Ali nimaš nič dela s svojo liberalno posojilnico, da lahko hodiš po svojem mislonskem liberalnem potu. Ostani rajši doma, skrbni za svojo posojilnico, da bode šlo naprej! Sicer pa imaš dovolj dela v domači občini, ker, kakor se sliši, so že nekateri zapustili Narodno stranko ter pristopili h K. Z. Potrži rajši svoje bratce v njihovi veri. Prigoditi se zna, da ostanejo liberalci samo krčmarji, kateri so tukaj v št. Petru skoraj vsi. Odločen naš krčmar je g. J. Hrovat, pri katerem se nahaja Slov. Gospodar in Domoljub. Eden pa svojo barvo skriva, noče se pokazati, čegav da je. Drugi so vsa inoma pristni liberalci, ki udrihajo v svojih gostilnah po K. Z. in po duhovnikih. „Duhovniki niso namestniki božji“, tako trdi nek krčmar, zato, ker hodijo obuti, a ne bosí, kakor naš Odrašenik. Ali ni to duhovito? Zelo zanimivo je gledati naše liberalce, kako prihajajo v cerkev. Enega pošljejo iz žgankove gostilne k cerkvi pogledati, če bode kmalu minilo. Če je že sv. maša blizu konca, tedaj pride cela procesija samih pristnih liberalcev pod zvonik. „Oberlajtant“

tukajšnjih liberalcev, g. A. Cvenkel, pa pridejo malo prej, predno sv. opravilo mine, v Kosmelovo vežo ter se milo ozirajo pri vratih ven po svojih srčno jim vdanih podložnikih: tem pa klobuki kar odletavajo od glav. Ali se bojite nas „klerikalcev“, da hodite v vežo? Nič se nas ne bojte, ne bomo vam nič žalega storili; še v cerkev vas uljudno vabimo! — Opazovalec.

c Nova cerkev pri Vojniku. V tukajšnjem bralnem društvu smo imeli na prvo adventno nedeljo zopet enkrat občni zbor, ki ga že tukaj dolgo ni bilo. G. kaplan so nam razložili namen društva in nas tako navdušili, da smo sklenili od zdaj naprej se izobraževati in delovati za procvit našega nanovo oživelega bralnega društva. Rasti in procvitaj bralno društvo novocerkovsko ter vodi našo mladino po krščansko-socialni poti do prave narodne izobrazbe. Eden, ki je zraven bil.

c Ljubija pri Mozirju. V 132. št. Domovine je nekdo na hudomušen način, bodisi iz nevednosti ali hudobije napadel svečarje, kateri vsako leto po gornjegrajskem okraju pobirajo darove za potrebščine podružnih cerkev. Resnici na ljubo naj služi sledeče v pojasnilo. Svečarje oskrbuje pri nas vsako leto drug posestnik, ki jim daje izjutraj in zvečer, ko pridejo domov, prenočišče in brezplačno hrano. Če pa je kateri prisiljen vsled oddaljenosti prenočiti izven domačega kraja, prenoči navadno v zasebni hiši, malokdaj v kaki gostilni. Na svečnico nesejo dotični svečarji blagosloviti sveče v župnijsko cerkev in dobijo za plačilo malo pijače in vsak voščeni zavitek, kar se poravnava iz cerkvenega denarja. Pri nas imamo tudi tako dobre gospodarje, da na svečnico povabijo svečarje na svoj dom, kjer jih brezplačno pogostijo, vino pa si kupijo svečarji sami, tako da cerkev niti vina ne stane. Slednjič povemo župniku tiho na uho, da se zelo moti, če misli, da ima politična ekspozitura v Mozirju oblast, takozvano svečarijo odpraviti, zakaj navada, pobirati za cerkvene potrebe, je pri nas od leta 1871 sem, zakonito zajamčena.

c Sladka gora. Dne 25. nov. smo spremljali k večnemu počitku Janeza Krumpič, po domače Rajniš. Mož je bil dolgo let vdovec. Naj v miru počiva! Nekateri govorijo, da bodo zdaj za njim prenehali vsi rajniši in bodo ostale same krone.

c Sv. Jurij ob Taboru. V ponedeljek dne 30. novembra so nas zapustili naš obče priljubljeni gospod kaplan in so šli za župnika k Sv. Martinu na Polh. — Naš očka župan se silno jeze nad „klerikalci“, ker so si ustanovili svojo posojilnico, katera res vro napreduje. Ne vedo, kakšen priimek bi jim še dali; zabavlja na vse načine. Vedite pa, gospod župan, da so bili ti preklicani „klerikalci“ tisti, ki so vam največ pripomogli do vaših ugodnih razmer! Uresničuje se pač tu pregovor, ki pravi: „Nehvaležnost je plačilo sveta.“ Obžalujemo že priletnega gospoda župana, da se je dal premotiti od par mladih liberalnih fanatikov, da zdaj z njimi vred trobi v njihov rog. Somišljeniki! Občinske volitve so pred durmi, sliši se, da namerava zasesti županski stolec nek privrzan stranski liberalce. Torej pozor!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Tukaj smo jako slovesno praznovali cesarjev jubilej z razsvetljavo in s strelbo ter s slovesno mašo in pridigo. Zadnjo nedeljo je izobraževalno društvo priredilo poudarjeno zborovanje, pri katerem je domači župnik razložil najvažnejše dogodke cesarjeve 60letnice in opisal lep napredek slovenskega naroda tekom 60letne vladavine cesarja-jubilarja. — Poučna zborovanja kmetijske podružnice Mestnje-Sv. Peter so se jako lepo izvršila v Loki, v Zibiki, pri Sv. Emi, tukaj in na Sladki gori. Razven Loke je potovalni učitelj Jelovešek povsod imel zjutraj in popoldne govor, zjutraj o živinoreji, popoldne za žene in dekleta o perutninarstvu in o svinjereji.

c Za dobrnske toplice je razpisana do 15. dec. služba „rentmeistra“ z letno plačo 2000 K, prostim stanovanjem in kurjavo. Kaj, ko bi se potegnili pri deželnem odboru štajerskem enkrat tudi kak Slovenec za to službo?

c Ponikva ob juž. žel. V št. 48 ptujskega „Stajerca“ je nam dobro znani dopisnik obračunal kar po vrsti z vsemi „klerikalci“ na Ponikvi. Najprej trdi, da ga hočejo na Ponikvi ugonobiti in pregnati zavoljo tega, ker prebira ptujskega „Stajerca“, in se roti, da ostane zvest čitatelj tega tako resničnega ljubnega lista. Vprašam se pa: kdo te hoče ugonobiti, kdo te preganja? Če te je tisti mož, gospodar, pri katerem si poprej stanoval, svaril pred tem strupenim berilom, za kar mu gre vsa čast, te s tem ni mislil ugonobiti. Da pa si se prestavil v zasebno stanovanje, si šel pa prostovoljno, torej te ni nikdo preganjal. Nadalje oponašaš klerikalce, kako se ti obnašajo ob nedeljah med in po sv. maši, in to ravno ti, ki, odkar bereš ptujskega lažnjivega ključa, sam ne hodiš več v cerkev. Za tem pa napadeš še naše mladeniče, najlepše počastiš seveda mene z besedo: „hauptman“ prvaških mladeničev, hvala. Toda sedaj si se pa vrezal, ker trdiš, da sem te hotel prisiliti, da vstopiš v pevsko društvo. Nikdar te nisem hotel prisiliti, pač pa sem te enkrat vprašal, če greš z menoj k pevski vaji; neresnica pa je, da bi ti bil obetal Bog ve kako izobrazbo, ker o tej mi dva sploh govorila nisva. Če pa že mene kot svojega najbližnjega sosedo hočeš napadati, če tudi kolikor je meni znano brez vsega povoda, bi vendar bil lahko pustil našega gospoda kaplana v miru, ker to lahko veš, da mi Lu-

terčani dobro vemo, da se ti od strani č. gospoda kaplana ne godi nikaka, tudi ne najmanjša krivica. In hvallj si se pri neki hiši v Luterjih, da hočeš Nemcem na noge pomagati, Slovenci pa, da so pri tebi „nič.“ Nisi li tudi ti sin slovenske matere? In sedaj misliš kar čez noč postati izdajica slovenskega naroda? Kaj ti je zasejalo v srce tako strastno sovraštvo do materinega jezika, do slovenskega naroda in do duhovnikov? To pa vеди, da se bomo „klerikalci“ in posebno pa še mi „klerikalni“ mladeniči, vselej in povsod potegovali za dobro stvar. Mladeniči, varujmo se tega tako strupenega ptujskega „Stajerca.“ Zatičajmo ga neumorno povsod! Konečno pa vеди, dragi dopisnik, da ti odgovarjam na napade na moje osebo danes prvo in zadnjikrat, pač pa sem pripravljen, priljubljenega nam dušnega pastirja č. gospoda kaplana braniti pred tvojimi napadi do skrajne meje. — Jurij Zabukošek, kmečki sin, Luterje, odbornik kmečkega bralnega društva na Ponikvi ob južni železnici.

c Ponikva ob j. žel. Velevažen dan je za nas 16. december. Gremo drugič v boj pri občinskih volitvah. Zmagali smo prvič. Zmagati moramo drugič še lepše. Naš boj je pravičen. Naši nasprotniki niso narodni. Če bi bili narodni, ne bi hajlali. „Heil“ na Ponikvi je vendar nekaj nečuvenga. In če se še zavzemajo za „Wacht am Rhein“, potem naj sodi slovenski svet, če je taka stranka vredna, voditi krasno slovensko občino! Sliši se, kar je skoraj neverjetno, da so predlagali glavarstvu, naj pride Nemeec v komisijo, ker zna baje dobro govoriti. Koliko je na tem resnice, povedali bomo po volitvah. Mi nimamo nič proti omenjeni osebi. Ali se pa še naj taka stranka imenuje narodna, ki se veže z Nemci in štajercijanci in z njimi hajla!? Može, vsi na volišče za dobro stvar. Zmaga je naša!

c Sv. Vid—Grobelno. Dne 2. t. m. se je pri nas zelo slovesno obhajala cesarska slavnost 60letnega jubileja. Na predvečer je slovesno zvonjenje, gromenje topičev in razsvetljenje oken naznanjalo slovesnost prihodnjega dne. In v sredo po sv. maši smo se zbrali v okusno ozaljšanem I. razredu tukajšnje štirirazrednice, kjer smo občudovali lepo petje, deklamacije šolskih otrok, si zapisali v srce lepe besede slavnostnega govornika gospoda nadučitelja, posebno pa je ugajalo mnogoštevilnemu občinstvu poklonitev slovenskih dežel presvitlenemu cesarju in nastop mladih vojakov. Krasnih narodnih oblek in mladih vojakov s papirnatimi čakami in lesenimi puškami se ljudje niso mogli nagledati. Hvala za to krasno prireditev gre pred vsem slavnemu tukajšnjemu učitelstvu, ki je imelo veliko truda in skrb in tudi gmočnih žrtev. In ker se slavnemu učitelstvu nikdo od krajnega šolskega sveta ni zahvalil — še zraven jih ni bilo razven enega — sprejmite gospod in gospa nadučitelj in vse druge učne moči tem potom najskrenejšo zahvalo. — Namesto krajnega šolskega sveta navzoči gostje.

c Gornjigrad. Ker dopisnik Narodnega Lista v poročilu o skupščini okrajnega zastopa izpusti najbolj važno točko, namreč kako se je gospodarilo z denarjem, bomo v kratkem v daljšem članku natančneje posvetili v liberalno gospodarstvo okrajnega odbora, da boste kmetje vedeli, kako se gospodari z vašim denarjem. Govorile bodo številke!

c Rečica ob Savinji. Ustanovni shod „Kat. slov. izobraževalnega društva“ se vrši neprekinjeno na kvaterno nedeljo dne 20. t. m. v začasnih društvenih prostorih (gosp. Turnška). Vpored: 1. Pozdrav. 2. Namen in potreba društva: izobraževalno delo. 3. Pravila. 4. Volitev odbora. 5. Nasveti. Za obilno udeležbo se priporoča sklicatelj.

c Sv. Jurij ob Taboru. Slov. čebelarско društvo ima v nedeljo dne 13. t. m. svoj redni občni zbor v cerkveni hiši. Začetek ob 3. uri popoldne. Vljudno se vabijo vsi člani društva.

c Gornjigrad. Bralno in izobraževalno društvo priredi na Štefa novo igr „Mlinar in njegova hči“. Predstavljal jo bodo izrežbani igralci, in igralke, katere že poznate iz prejšnjih predstav.

Brežiški okraj.

b Brežice. Izobraževalno delo v Posavju napreduje. Te dni se ustanovi izobraževalno društvo na Vidmu; snuje se pa tudi enako društvo za Brežice in okolico, kojega pravila so že predložena. Zavedni okoličani, in zlasti vi mladeniči in dekleta, agitirajte že sedaj za važno društvo, ki bi naj postalo ognjišče krščanskonarodnega napredka v vašem kraju, da pristopi takoj začetkoma veliko članov, da bode moglo društvo še to zimo veliko dobrega storiti!

b Shod v Brežicah dne 6. t. m. se je prav lepo obnesel; došlo je kakih 150 povabljenih. Poročal je obširno državni poslanec dr. Benkovič o državnem zboru. Opazilo se je, da se ravno nekateri okoličani niso udeležili shoda, ki so izrazili željo, da bi radi slišali poročilo svojega poslanca.

b „Posavska Straža“, let. II., št. 1, je izšla dne 10. dec. Vsebina: Nemški dom v Brežicah na bobnu, Slabo gospodarstvo mestne hranilnice v Brežicah — 75.000 K ljudskega denarja brez varnosti, Kaj je „Stajerc“?, Letak „Svoji k svojim!“ (konfisciran od državnega pravdnštva v Celju). „Posavska Straža“ se dobi v slovenskih trgovinah v Brežicah.

b Kozje. Po celi širni Avstriji so se letos obhajale veselice in šolske slavnosti v proslavo 60letnega vladanja Njih veličanstva našega presvitlega cesarja. Tudi kozjanska šola ni zaostala ter priredila dne 2. dec. v šolskih prostorih slavnost z jako lepim vsprejemom. Nato se je dalo šolarjem malo pokrepčilo

in razdelilo med nje veliko daril, obstoječih iz oblek. Za vsa radodarnost in požrtvovalnost velečenjenih kozjanskih dam in gospodov se izreka najiskrenejša zahvala.

Iz drugih slovanskih dežel

† Iz Milvankeja v Ameriki se nam poroča: Sprejmite, gospod urednik, nekaj ameriških novic. Upam, da bodo zanimale cenjene čitatelje „Slovenskega Gospodarja“, in to tem bolj, ker je tukaj v tem mestu menda največ štajerskih Slovencev. Vseh Slovencev je tukaj čez 3000; imamo že drugo slovensko cerkev. Prva se je dala Slovkom in sedaj smo si novo pozidali. Ko bi le vsi Slovenci pridno zahajali v to našo cerkev! Imamo tudi tri bolniška podporniška društva: društvo sv. Janeza, društvo sv. Jožefa in društvo „Sloga“; slednje je odstopilo od Slovenske narodne svobodomiselnice. — Za predsednika je izvoljen republikanec Taft in demokrat Bryan. Izmed 391 članov poslanske zbornice je izvoljenih 213 republikancev in 178 demokratov. Da ne pride ta stranka na krmilo, je krivo to, ker se volilci niso pozabili usodepolnega leta 1893. Takrat je bil predsednik demokrat Cleveland, kateri je umrl tekoče leto. Takrat je bil še večji polom na denarnem trgu kakor oktobra m. l. Tudi uvoz tujemu blagu je bil dovoljen. Novi senat bode štel 59 republikancev in 33 demokratov. Tudi rudečkarji so si prizadevali, da bi spravili svojega Depsa na stolec in celo nekateri naši rojaki so bili prav vneti zato. — Če namerava priti kak Slovenec sem, mu svetujem, naj ne pošilja agentom are. Ti mu seveda obljubujejo, da bode imel na parobrodu prostor preskrbljen, toda to ni res, res je pač, da mora potem za vsako ceno karto kupiti ali pa aro pustiti. Moj namen ni, da bi koga semkaj vabil, tudi tu ne gre vse gladko. Vsak je pač svoje sreče kovač; veliko jih je šlo semkaj z namenom, da bi si kaj zaslužili, zdaj jih pa krije tuja gruda. Posebno pa polagam starišem na srce, da bi ne puščali svojih mladotnih otrok sem, ne le radi tega, ker si malokdo kaj prihrani, temveč večina se jih tudi izneveri veri in svojemu narodu. Vzglede za to je dovolj. — Tudi slovenskih časnikov imamo več. Omenim naj samo dva brezverska lista, ki izhajata v Čikagi, „Proletarec“ in pa „Glas svobode“. Koliko naše mladine je ta list že pohujšal, ve sam Bog. Tukaj se tudi širi vest, da bode ptujski „Stajero“, oziroma Linhart od turškega sultana odlikovan. Če bode to res, bom vam jaz tukajšnje njegove naročnike naznanil. Rojaki, vzamite si v vzgled besede gospoda svetnika Grebenca, ki se glasijo: „Taki lističev, kakor so „Domovina“ in „Narodni List“ ne čitam, ker se bavim z boljšim“, in jaz pa pravim, kar jih je te žlahte, proč z njimi! — Ljubenski.

Najnovejše novice.

V državnem zboru je govoril včeraj ministrski predsednik Bienerth, ki je apeliral na zbornico, naj odobri začasni proračun. Dejal je, da bo storil vse, da bo parlament sposoben za delo. Izjavil je tudi, da so vseučiliške zahteve Italijanov upravičene in da predloži meseca januarja parlamentu predlog za ustanovitev laške pravne fakultete. O zahtevah Slovencev je Bienerth molčal. Jugoslovani mu vsled tega tudi ne bodo ostali dolžni odgovora in bodo glasovali proti nujnosti proračunskega provizorija.

Prvaški doktorji skličejo prihodnjo nedeljo v Mariboru shod zaupnikov, da se posvetujejo o deželnozborskih volitvah.

Umrli je v Vojvodini na Koroškem vpokojeni župnik iz Stajerske Anton Slatinšek, navdušen narodnjak in izborni pevec. R. I. P.

Socialni tečaj se vršijo včeraj in danes ob veliki udeležbi v Slov. Bistrici, Veliki nedelji in Rogški Slatini.

Za dijaško kuhinjo je daroval č. gospod župnik Weigl 10 K kot kruh sv. Antona.

Duhovne vesti. Župnijo na Gomilskem je dobil č. g. Ivan Grobelšek.

Listnica uredništva.

Tokrat smo dobili skoro vse dopise še le v sredo, zato tudi za večino dopisov ni bilo več prostora. Kar se je količaj dalo, smo že vrnilili za prihodno številko smo odložili te-le: Sv. Lenart v Slov. gor., št. Pavel pri Prebodu, Galicija pri Celju, Moxirje, Petrovče, Laški trg, Kapela pri Radgoni, Dobrna, Sv. Florijan ob Boču, Sv. Rok ob Sotli, Radinje pri Ormožu, Radenci, Sv. Križ nad Mariborom, Zibika, št. Ilj v Slov. gor., Esperantski krožek. — Sv. Trojica v Slov. gor.: Preosebno! — Ljutomer: S tem bi menda stvari več škodovali nego koristili. Po-
vejte to stvar osebno g. ravnatelju

Vposlano.

Gospod J. E. Weigl, Maribor.

Z veseljem Vam naznam, da sta moja puna — ki sta na bržje že bila bolana, ko sem ju kupila — z uporabo Vašega sredstva „Palma“, rešena. Ko že 3 dni nista ne jedla ne pila, sem jima vsaki 2 ur po 1 srednjo žlico od „Palma“ zalila. Kmalu sta začela sama zobati ter Palma piti, in v 14 dneh sta bila — kljub velikemu mrazu — ozdravljena. Za božič sicer ne bosta pripravna, a smelo ju smatram za dobro novoletno pečenko. Z dobro vestjo morem torej vsakemu posestniku perutnine Vaš res neprecenljiv preparat „Palma“ priporočati.

Z udanostjo

C. Vučnik, m. p. nadučiteljeva vdova.

Maribor, 20. decembra 1907.

26. nov. 1908. — Prvo državno perotno in kuncerejsko društvo na Dunaju je vsled skozi vse mesece v „Palma“ doseglih ugodnih preskusovalnih uspehov vpeljal ta preparat v svoja velika društvena rejliša.

Zahvala.

Dne 13. oktobra t. l. uničil mi je požar moje špece-rijsko in manufakturno blago, katero sem imel zavarovano pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“.

Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi takoj v mojo popolno zadovoljnost izplačala, vsled česar to edino slovensko zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočam. Svoji k svojim!

Sromlje, dne 29. novembra 1908.

998

Mihael Kostajnshek.

Izjava.

Podpisani Jožef Tevž obžalujem vse razžalitve, katere sem dne 3. novembra 1908 v Gornjemgradu izustil g. Matiju Jrmancniku, lesnemu trgovcu v Rečici in se mu zahvaljujem za njegov odstop od tožbe.

1006

Jožef Tevž.

Naznanilo.

V času od 11. do 16. januarja 1909 se bo vršil na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru živinorejski tečaj.

Tečaj ima namen, da uči živinorejce, njihove sinove in služabnike v poljudni obliki najvažnejše o krmljenju, oskrbovanju in strežbi goveje živine teoretično in praktično. Posebno se bo oziralo na razmere, ki vladajo v krajih, kjer se pečajo s sadjarstvom in vinarstvom.

Število udeležencev je določeno na 20. Prosilci za vsprejem v živinorejski tečaj lahko dobijo po razmerju sredstev podpore po dnevno 2 K. Da take dobijo, morajo izrecno izjaviti in izjavo dati potrditi od občinskega predstojnika:

1. da so sami ubožni posestniki,
2. da so njih sinovi oz. služabniki.

To potrdilo se mora že oglasiti k tečaju z naznanitvijo starosti priložiti.

Prosilci, ki ne prosijo podpore, morajo to v prošnji posebej omeniti.

Tečaj bo obsegal vsak dan 3 ure teoretičnega, 2 uri praktičnega pouka.

Učni jezik je nemški.

Priglasitve se naj pošljejo do 1. januarja na podpisano mesto.

1005

Ravnateljstvo deželne vinarske in sadjarske šole.

RUDOLF NOVAK,
jermenar, sedlar in mošnjak

samo lastni izdelki in najboljše blago

Priporoča p. n. občinstvu vse vrste konjske oprave, jezdne priprave, reči potrebne za potovanje itd., najboljše mošnje za sejme. — Maribor ob D. Burgplatz št. 2.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin, 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

656

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Motorje

na bencin ali petrolin, kot izvršten pripomoček za kmeta ali obrtnika, lahko priucljivi, priporoča s 3 konjskimi silami za 1140 Kron, 4 konjske sile za 1350 K, itd. do 150 P S, motor s 6 konjsk. sil. težje vrste, ima za oddati, tudi mlečne separatorje od 150 K naprej, štedilne kotle do 500 K, gnojne pumpe na keteno, cirkularne in druge žage ter vse druge kmetijske stroje, napravljaja domače mlino na jekl. plošče ali na umetne kamne za vsako rabo vse pod strogim jamstvom, dopisuje se slovensko in nemško.

Jožip Božič, strojski stavbenik v Dolini pošta Grafenstein, Koroško.

984

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10. vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 5. decembra 1908.

Trst . . . 41 83 49 19 31
Linc . . . 6 75 83 52 79

Dobro idoča kovačija ob glavni cesti, ki je zraven tudi kolarija, se da z novim letom z vsem potrebnim orodjem v najem. Več povi lastnik Franc Viher v Framu (Frauheim). 988

Lepo posestvo v večjem mestu Spod. Stajerske, z dobro idočo gostilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji proda. Kje, se izve v upravnistvu tega lista. 968

Lepa malo rabljena kontrolna blagajna se proda po nizki ceni. St. Komes, mesar. Maribor Gosposka ulica št. 28. 974

Lepa, enonadstropna hiša v trgu, katere je primerna za penzionista ali obrtnika, se prostovoljno proda pod zelo lahkimi pogoji. Gornje nadstropje obreštuje najemnino hišno vrednost. 981

Išče se neka slovenska rodbina Joh. Jurjovetz in Joh. Podberšek (rudokop), ki se nahaja nekje v pokrajini Ogrski. Če je komu kaj znano o tej rodbini, se ponižno prosi, naj blagovoli to naznaniti upravnistvu Slov. Gospodarja v Mariboru. Kdor to naznani, dobi takoj 5 kron nagrade. 1008

Naznanilo. Trgovina z mešanim blagom se da v najem, 5 minut od postaje, en četrt ure od cerkve. Naslov v upravnistvu. 1007

15.000 ključic za cepljenje od rip. portalis in trane cepice najboljših vrst ima na prodaj Anton Berg, Neganje, pošta: Rogaska Slatina. Cena po dogovoru. Naročila se sprejemajo že zdaj. 1010

Vinogradniki pozor!! Kdor želi kupiti, na suho cepljene trte in sicer, W. Riessling na podlagi R. Portalis, po 18 K, stotina I. vrste, stotina II. vrste po 8 K. Oglasiti se na naslov: Franc Selišek, trinar, pošta Črna gora pri Ptuj. 1011

Na prodaj je prostovoljno nova hiša z lepim vrtom v ravnini, pet minut od farne cerkve, zraven glavne ceste, pripravna za kakoga rokodelca. Po dogovoru tudi njiva in gozd. M. K. v Račici p. Loka. Zidanimost. 1012

ZAHVALA.

Prisrčno se zahvaljujem č. gg. duhovnikom, kakor tudi vsem, ki so mi rajno soprogo

NEŽO KOS

branjevko v Spod. Radvanju dne 5. t. m. spremili k zadnjemu počitku. 1009 Anton Kos.

Peč, petrolinokurivno, elegantno, vselej precejšnje, segreje naglo 80 m² prostora, proda ceno Weigl, Zofijin trg 3, leve stopnice, 2. nadstropje. 999

Oda se takoj pod jako ugodnimi pogoji po nizki ceni dobro idoča večletna pekarija in gostilna (bres konkurenca) na Ponikvi ob juž. žel. Pojasnila daje vsak čas Ivan Zdošek, gostilničar. 1002

Velik zimski plašč z ovratnikom, primeren za veleposestnika ali kočijaža, se po ceni proda. Schillerstr. 26, pritličje. 1005

Starejši vinčar se takoj sprejme na posetv Strihovec pri St. Ilju v Slov. gor. Vpraša se v gostilni Polak. 1004

Lepa kmetija s novo zidano hišo in živinski prostori za 16 glav živine, vse močno z opeko krito, za glavno cesto ležeče nad 40 orolov polja, travnika in zgornjo polovico sečnega gozda se proda zaradi d. užinska razmer. Cena 15000 K. Kje pove uredništvo. 997

Mnogo, mnogo 1.000.000 K

bi že samo v našem cesarstvu letno več prigospodarili, ko bi se p. n. posestniki posluževali „Palma“, ki pospešuje opitanje vsakovrstnih perutnih in dojitnih živali, jih obvaruje boleznim in ozdravi sigurno, če so belane za difterijo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakazano 6 v. več) prinese Palma z navodilom postopne prosto; spod 4 K ni povzetal Pri. oročam se I. E. Weigl, priprav. žir. živil, Maribor, Zofijin trg 3. Čez sto priznanj. Prospekt prosto. 1001

Mlinski stroji se prodajo po

ceni in sicer: 1 par 48" nemških mlinjskih strojev z vsemi železnimi in lesenimi deli, — 1 stroj za čiščenje pšena „Austria“ (Hoerde in Comp). — 1 valjar z 2 1/2 m dolgoti vretena z zavojem, predstavek, stroj za ščetati — zavoj — tri železna okna 2 m visoka, 1 1/2 m široka, vse skero novo. Vpraša se pri „Gutsverwaltungen Sannegg“, Braslovče Savinjska dolina. 975

Lepo posestvo, v lepi legi 1/2 ure od Sv. Lenarta v Slov. gor. v Partinju obstoječe iz 22 orolov zemlje, in sicer iz prav lepega sadovnjaka, ki meri 6 orolov ter lepa polja, travnik in les; ter zidana hiša s spodnjo kletjo, stiskalnice ter prav dobro obdelanim vinogradom. Vse zraven zidanega poslopja. Proda se skupno ali na več kosov. Vse v najboljšem stanu ter tudi pripravno za gostilno ali drugo obrt. Povpraša se pri Franc Veberič Ivanjci št. 8 pri Radgoni. 990

Ekonom, ki je dovršil tudi trgovsko knjigovodstvo, želi primerne službe s 1. januarjem. Naslov v upravnistvu. 993

Izvrstna kuharica želi v kako župnišče ali v kakemu drugemu gospodu priti za gospodinjico. Naslov v upravnistvu. 991

Krojaški vajenec se sprejme takoj pri Jožetu Folger v Mariboru, Koroška cesta 19. 992

Oženjen majer za 15 do 25 glav goveje živine, katerega žena bi morala svinje 4 do 8 in kubinjo za 3 neoznane klape oskrbeti, se sprejme. Plača 50 K na mesec in hrano. Vstop 1. prosinca 1908. Več moči se primerno plača. Ponudi naj se v graščini Neukloster pošta St. Peter v Savinjski dolini. 996

Pozor trgovci!

V najem ali pa tudi proda se zaradi družinskih razmer lepa velika hiša, na kateri je trgovina, z lepim vrtom in sadonosnikom pri veliki cesti blizu cerkve v bližini Maribora. Kje se izve v upravnistvu. 994

Ruske galošne z zvezdo „Provoznik“, usnjate gamašne, razne copate, dežnike, nogavice in rokavice, priporoča

P. Koslić
v Celju. 175 (1)

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdovratnejši bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlerovo protinovo in revmatično olje“. Mazanje ne hasne nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pisem. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmler, Landshut 118 Bavorsko. 861

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posredilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (lusine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 3 K 60 v, dva lončeka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terscheck), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tujce po jako nizkih cenah

fjakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

na dom zastonj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

posojuje

na zemljišča po 5% do $5\frac{1}{2}\%$, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastonj pošt. hranilnične položnice.

Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

888 Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izven praznikov dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

Varaždinska hranilnica v Varaždinu

Ustanovljena leta 1867.

Hrvaško.

Ustanovljena leta 1867.

887

Akcijskega kapitala in rezerv 830.000 K.
Sprejema vloge od 5 K naprej in je obrestuje do preklica s

$4\frac{1}{2}\%$

Rentni davek plača zavod sam.

Milan Hočevar-Celje

Glavni trg števil. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kiselko, vodo, galico, žveplo in rafije.

180

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 cepljenih trt na prodaj in sicer vrste Mosler na portalis 20.000, Burgunder beli 20.000, Silvanec na Portalis 10.000. Trte so dobro zaraščene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K in korenjaki so tudi Rip. Portalis 10.000 stanejo 100 komadov 3 K. Kupei se naj blagovolijo oglasiti, dokler je kaj zalogo.

Ivan Verbjak,

posestnik in trtnar, Spodnji breg, Ptuj.

Napak je misliti, da se „dobra kava“ pripravlja le iz „samih kavinih zrn“, nikakor — kajti dober pridelek povikša kavino moč, njeno barvo & njen okus. —

To je resnično; prepričajte se blagovoljno s poskusom pristnega „Frankovega“ pridatka za kavo.

964

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska, trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj;

trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču;

trsničarska zadruga v Ljutomeru;

trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu;

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

Naznanjam posestnikom vinogradov, da bom imel letošnjo jesen in prihodnjo spomlad precejšno množino na suho cepljenih trt na prodaj. In sicer: šipon, silvanec, laški rizling in žlahtnino belo in rudečo, vse trte so cepljene na Rip. portalis in muškati cepljeni na montikolo. Vse trte so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene. Cena je I. vz. za v jesen odvzete trte 140 K 1000 kom. za na spomlad pa 150 K 1000 kom. Cena II. vrste je 80 K 1000 kom. Naročila za v jesen odvzete trte sprejemam do 20. novembra, za na spomlad pa, dokler bo kaj v zalogi.

Franc Muršič,

posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., p. Juršinci pri Ptuj.

Božična darila:

„Božič pridnim otrokom“ lepa knjižica za 30 vin. Jaslice iz močnega papirja izrezane, po 20, 30, 50, 80 v.

Angelčki svetli iz papirja po 10 v.

Za božično drevesce: šumeče zlato, srebro, angelski lasje, svečniki po 2 v in 3 v, sneg za vejice ovitek po 30 v, razni okraski zelo leskeči.

Cele pole, iz katerih se izrežejo jaslice, pastirci, ovce itd. po 3 v.

Božične razglednice blizu sto vrst.

Vse to in še veliko drugega dobite po ceni pri

Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Dva učenca

v starosti od 15—17 let sprejme takoj

IVAN CESAR,

podobar in pozlatař v Mozirju. Priporočam tudi svojo zalogo cerkvenih podob, Kristuse za poljske križe itd. ob enem se priporočam tudi č. gg. cerkvenim predstojnikom za naročila v mojo stroko spadajočih del.

S spoštovanjem

966

Ivan Cesar.

Jožef Pfeifer

v Hočah pri Mariboru
tovarna za kmetijske stroje
in livarna za železo.

Izdeluje v velikem številu najnovejše in boljše rezalnice za kladivo, ki režejo za konje in govejo žival, v dolgoti od 6 do 150 mm, ali od $\frac{1}{4}$ do 6 colov. K. M. H. Cena 120 kron.

Jamstvo eno leto.

Popravila strojev točno, po ceni.

Slovenci, zahajajte v domačo tovarno po stroje!

Prodaja se tudi na obroke.

Izdeluje tudi rezalnice za repo, sesalke za gnojico, vitelje, raznovrstne mlatilnice, čistilnice itd. itd. po najnižji ceni.

Drozgalnice za sadje, najboljše sistema.

Ceniki

se pošljejo brezplačno.

823

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih amer. trt in sicer: Šipon, Laški rizling, Silvanec, beli Burgunder, Portugizer in Izabela cepljeno vse na Rip. portalis. Trte so dobro zaraščene in lepo vkoreninjene ter pred snegom v trsnici zagrajene. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 K. Pri naročilu je treba poslati 10 odstotkov are. Oglasiti se je pisмено ali osebno pri Janezu Toplak, trtnarju na Kukavi p. Juršinci via Ptuj.

971

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. Postrežba solidna in hitra.

681

? Kje?

Kupujemo po najnižji ceni ter najdemo veliko izbiro kakor:

Štofe in lodne za moške obleke.

Volne in lodne za ženske.

Cajge in platno.

Parhent in predpasnike.

Zimske robe in nogavice.

Rokavice in dežnike.

Kravate in ovratnike.

Srajce in naravnice.

Obleke in zimske suknje.

Preproge in zastore.

Koce in odeje.

Obrisate in mizni prt.

Žepni, volneni in svileni robci.

Posebno velika izbora krasnih božič. daril.

Vse to se dobi v pravi slovenski trgovini

M.E. Šepec
Maribor,
Grajski trg 2, Burgplatz 2.

Božič

pride in zato priporočam cenj. občinstvu, mojo veliko zalogo jaslic, svilenega papirja, zlatih in srebrnih okraskov, molitvenike, fine kasete s pismenim papirjem, knjige s podobami, peresnike, albume za razglednice, slike in znamke, kakor tudi drugo galanterijsko blago, po najnižji ceni. Z velespoštovanjem
VILKO WEIßL Maribor, Gosposka ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,

urar, očalar in zlatar

v Mariboru

Tegetthoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogradov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno orodje, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in niskih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zaloga **BARTHELNOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdnega in vrtnarskega semena
————— priporoča

M. Berdajs

Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Pozor!
Manufakturna trgovina
RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primerno niskih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Svoji k svojim.

Priporočam se slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in fante po najnovejšem kroju ter po jako niskih cenah.

Z velespoštovanjem

Jakob Veziak,

krojaški mojster Maribor, Šolska ulica.

786

Franč Divjak,
slikar in pleskar v Mariboru,

Šupnjaka ulica št. 7. se priporoča č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinjšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni. 365

Franjo Horvat

cerkveni in sobni slikar,

Maribor, Kasinogasse št. 2

naznanja, da se je preselil iz Gornje Radgone v Maribor ter se vedeč. duhovščini in p. n. občinstvu priporoča za alikanje cerkev v vsaki tehniki, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in plekarsko stroko spadajoča dela, od priproste do najfinjša izpeljave. Bralnim društvom se posebno priporoča za slikanje odrov. 404

Demetrij Glumac

kotlar

Ptuj, Poštna ulica
in MARIBOR, Kasinogasse št. 13

priporoča spoštovanemu občinstvu kotlo in najboljše hrtaletice, pri katerih jazil se dobro in točno deli.
Popravski vseke vrste same in im. hitro.
Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prejšnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsake srede in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake sobote od 8 do 12 dopoldne, izvenredni praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.